

יד מהרש"א

מסכת כתובות

פרק המדיר

דף ע. - דף עז.

June 29, 2009

© Yechezkel Folger 2009

מפתח

דף ע.	3
תד"ה המדיר את אשתו	3
תד"ה יוציא ויתן כתבה	6
בא"ד איני זן ואיני מפרנס	8
תד"ה הכא נמי ובא"ד וליכא נמי למימר	9
דף ע:	13
תד"ה באומר כל הזן אינו מפסיד וא"ד ובסוף מהמסקנא	13
דף עא.	15
תד"ה אי נמי בהא קאמר שמואל	15
דף עב. – דף עא.	17
סוגיא דנותן אצבע בין שיני' ונדרי קישוט	17
תוספות ד"ה ואם אמר	26
דף עב:	30
תד"ה יולידיו	30
דף עב: עד דף עג.	32
סוגיא דקידשה על תנאי שאין בה נדרים	32
דף עג. עד דף עד:	38
סוגיא אביי ור' אלעזר בקידשה על תנאי	38
דף עד:	51
תד"ה ממאנת וכל א"ד שבו	51
תד"ה חכם עוקר נדר מעיקרו	53
דף עה:	54
תד"ה אבל מומין שבגלוי	54
דף עד. עד דף עו.	57
סוגיא דנמצאו בה מומין	57
תד"ה ספק טמא	63
דף עו. עד דף עו:	65
סוגיא דהמחליף פרה בחמור	65
דף עז.	76
תד"ה ליתני נשא אשה ובא"ד יוציא	76

דף ע.

תד"ה המדיר את אשתו

- 1) דף סא: משנה
 - a) If בעל says "יאסר הנאת תשמישי עליך" this isn't a נדר that's effective to be אוסר תשמיש to the אשה
 - b) because
 - i) the בעל is משועבד to his wife for תשמיש
 - ii) And he doesn't have the power by נדר to remove this שיעבוד
 - c) But
 - i) If בעל says "יאסר הנאת תשמישך עלי" this is a נדר that's effective to be אוסר תשמיש for the בעל
 - ii) and
 - (1) as a side effect תשמיש also becomes אסור to the אשה
 - (2) Not by the נדר since the נדר is worded to be חל only on him
 - (3) But because אין מאכילין לאדם דבר האסור לו
 - iii) The אשה then waits two שבתות according to בית שמאי and one שבת according to בית הלל
 - iv) And
 - (1) if the נדר is then still in effect
 - (2) יוציא ויתן כתובה
- 2) פה: at נדרים in משנה
 - a) If an אשה says לפיך עושה שאיני עושה לך meaning מעשה ידי אסור to you
 - b) The נדר isn't effective and needs no הפרה
 - i) Because the אשה is משועבדת to the בעל to give him מעשה ידי
 - ii) And she doesn't have the power by נדר to be מפקיע this שיעבוד
- 3) משנה here
 - a) If a person is ממנו מליהנות מן אשתו
 - b) Then
 - i) For 30 days he sets up a פרנס to give her מזונות
 - ii) And if the נדר is still in effect יוציא ויתן כתובה
- 4) משנה רש"י on
 - a) Although the words מליהנות לו would usually suggest any הנאה including הנאת תשמיש

- b) Still
 - i) Since we've established that this איסור לשון תשמיש can't bring about
 - ii) It must be that the איסור applies only to מזונות הנאה from
- 5) תוספות
 - a) Here's proof
 - i) The משנה says he's מוציא only after a special 30-day period that applies to מזונות
 - ii) And not after the shorter one-שבת or two-שבתות periods that apply to a נדר on תשמיש
- 6) גמרא
 - a) הקדמה
 - i) We've established from the משנה on לפיך שאיני עושה לך קונם that an אשה by נדר has no power to be מפקיע her שיעבוד of מעשה ידי
 - ii) From this it's מסתבר also that בעל by his נדר can't be מפקיע his שיעבוד of מזונות
 - b) קשיא
 - i) So how is it that the משנה says his נדר is חל on מזונות
- 7) תוספות
 - a) קשיא
 - i) We've proved from our משנה itself that a נדר by בעל in the לשון of the משנה can't be מפקיע his שיעבוד to her for תשמיש
 - ii) So
 - (1) Instead of asking
 - (a) why is it that the נדר in our משנה is מפקיע שיעבוד מזונות
 - (b) when from מסכת נדרים we know that a נדר can't be מפקיע a שיעבוד of מעשה ידי
 - (2) Why doesn't the גמרא ask
 - (a) why is it that the נדר in our משנה is מפקיע שיעבוד מזונות
 - (b) when the משנה itself says that a נדר can't be מפקיע שיעבוד תשמיש
- 8) מהרש"א
 - a) קשיא
 - i) should have answered its קשיא this way:
 - (1) תוספות says later that the שיעבוד by בעל for מזונות is only דרבנן
 - (2) The שיעבוד by אשה for מעשה ידי is also דרבנן
 - (3) The שיעבוד for תשמיש is דאורייתא

ii) So

(1) if the גמרא for its קשיא were to rely on our משנה that says a בעל can't be תשמיש of שיעבוד מפקיע

(2) we could have been טועה and answered that

(a) Although a נדר can't be מפקיע the שיעבוד דאורייתא of תשמיש

(b) A נדר can still be מפקיע the שיעבוד דרבנן of מזונות

iii) it follows that

(1) to ask its קשיא

(2) The גמרא needs to rely on the משנה on מעשה ידי' in נדרים

(3) Where בעל by נדר can't be מפקיע even a שיעבוד דרבנן

תד"ה יוציא ויתן כתבה

- 1) דף עז. at משנה
a) The משנה lists persons who must be מוציא their wives
- 2) גמרא there
a) שמואל of מימרא
i) "שהתה עמו י' שנים ולא ילדה" if מוציא אשתו
ii) Because we don't want him to be פרי' רבי' מבטל
b) שמואל to קשיא
i) Why doesn't the משנה list "שהתה עמו י' שנים ולא ילדה" among those men who are מוציא their wives
c) תירוץ
i) The משנה lists only men
(1) who must be מוציא if their wives object to their חסרונות
(2) and who needn't be מוציא if their wives waive and accept their חסרונות
ii) While
(1) an אשה who is שנים י' עמו
(2) can't waive and accept her husband's obligation to be פרי' רבי' מקיים
- 3) דף סה: at יבמות
a) משנה
i) There is a מחלוקת תנאים on whether an אשה is מיפקדא on פרי' רבי'
b) גמרא there
i) If an אשה is מיפקדא on פרי' רבי'
(1) Then a בעל who's an עקר must be מוציא the אשה
(2) Because she needs to be מקיים her own מצוה of פרי' רבי'
ii) And even if she's not מיפקדא on פרי' רבי'
(1) אשה still must be מוציא בעל
(2) If the אשה argues that she needs children for חוטרה לידה ומרה לקבורה
- 4) תוספות here
a) הקדמה
i) If an אשה is מיפקדא on פרי' רבי' and her בעל is an עקר
(1) she obviously can't waive his obligation to be מוציא her
(2) And this explains why this הוצאה isn't listed in the משנה at דף עז.

b) קשיא

i) But

(1) if she's not מפקדא on פרי' ורבי'

(2) it's a פשיטות that she can waive his חסרון and permit him not to be מוציא her

ii) so why doesn't the משנה at דף עז. list this case where the בעל in מוציא because he's an עקר

c) תירוץ

i) To be listed in the משנה as a case where בעל is מוציא because of his חסרון

ii) It's also a condition that

(1) In that case בעל must be מוציא even if

(a) the אשה knew about the חסרון before she was ניסת

(b) and בעל claims that the אשה waived the חסרון when she was ניסת

(2) because she can argue

(a) I didn't waive this חסרון when I was ניסת

(b) סבורה הייתי שאני יכולה לקבל

(c) but I now realize that I can't be מקבל

iii) now

(1) where her טענה against an עקר is that she needs children for חוטרה לידה ומרה לקבורה

(2) then

(a) if she knew before she was ניסת that he was an עקר

(b) she certainly realized then that she wouldn't have children for חוטרה לידה ומרה לקבורה

(c) and it's a פשיטות that she can't later say לקבל שאני יכולה לקבל

(3) and that's why this case isn't listed in the משנה at דף עז.

5) מהרש"א of המשך

a) קשיא

i) an אשה who was ילדה ולא שנים עמו י' שנים ולא ילדה also can't say לקבל שאני יכולה לקבל סבורה הייתי שאני יכולה לקבל

ii) since the חסרון is her own

iii) so the גמרא could have explained that this is the reason that this case isn't mentioned in the משנה

בא"ד איני זן ואיני מפרנס

1) הקדמה

- a) משנה דף סא:
 - i) המדיר אשתו מתשמיש יוציא
- b) משנה here
 - i) המדיר את אשתו מליהנות לו יוציא
- c) דף עז. at גמרא
 - i) האומר איני זן ואיני מפרנס יוציא
- d) יבמות דף לט.
 - i) חוזרין אצל גדול לייבם או לחלוץ

2) תוספות

- a) ירושלמי according to ר"ח
 - i) הדירה where he was כופין אותו להוציא "יוציא" doesn't mean that הדירה ממזונות or he was מתשמיש
 - ii) איני זן ואיני מפרנס if he says מוציא to be כופין אותו
 - iii) חוזרין אצל גדול לייבם או לחלוץ says גמרא where the כופין אותו And we're also
- b) שאלה
 - i) נדר מזונות or נדר תשמיש but not for חוזרין אצל גדול for כופין אותו Why are we
- c) תשובה
 - i) By refusing to do ייבום and חליצה he's preventing the אשה from both תשמיש and מזונות

3) מהרש"א

- a) קשיא
 - i) Why doesn't תוספות also explain why we're כופין אותו להוציא when he says that איני זן ואיני מפרנס
- b) תירוץ
 - i) כופין אותו להוציא where איני זן ואיני מפרנס is an exception why פשיטות It's a
 - ii) מרידה to the אשה than to be because to say איני זן ואיני מפרנס is a more offensive מדייר the אשה from מזונות

תד"ה הכא נמי ובא"ד וליכא נמי למימר

1) First הקדמה

- a) If בעל says "יאסר הנאת תשמישי עליך" this isn't a נדר that's effective to be אוסר תשמיש to the אשה
- b) because
 - i) the בעל is משועבד to his wife for תשמיש
 - ii) And he doesn't have the power by נדר to remove this שיעבוד
- c) But
 - i) If בעל says "יאסר הנאת תשמישך עלי" this is a נדר that's effective to be אוסר תשמיש for the בעל
 - ii) and
 - (1) as a side effect תשמיש also becomes אסור to the אשה
 - (2) Not by the נדר since the נדר is worded to be חל only on him
 - (3) But because אין מאכילין לאדם דבר האסור לו
 - iii) Then
 - (1) According to בית שמאי בית שמאי (a) בעל waits two שבתות and is מוציא if the נדר is still in effect
 - (2) According to בית הלל בית הלל (a) בעל waits one שבת and is מוציא if the נדר is still in effect

2) Second הקדמה – משנה here

- a) המדיר את אשתו שלא ליהנות הימנו מעמיד פרנס לשלשים יום ויוציא ויתן כתובה
- b) המדיר את אשתו שלא תתקשט יוציא מיד ויתן כתובה

3) Third הקדמה

- a) לא תתקשט נדר of שמואל says that the נדר deals with where
 - i) An אשה made a נדר – נדרה היא – that אתקשט עלי אם אתקשט
 - ii) Where her קישוט is only a תנאי to the נדר of עיקר נדר תשמיש
 - iii) and בעל is מוציא because he wasn't מפר her נדר
- b) קשיא
 - i) All she said is that a נדר תשמיש will be חל if she is מתקשטת
 - ii) She wasn't אוסר herself to be מתקשטת
 - iii) So why does the משנה suggest that he's מוציא מיד because he wasn't מפר a נדר that brought about an איסור קישוט
- c) תירוץ

- i) Although she made no נדר not to be מתקשטת
 - ii) קישוט on מיתסרא ממילא she's למעשה
 - iii) because
 - (1) if she's מתקשטת she becomes בתשמיש based on her נדר
 - (2) And he is then automatically חייב להוציאה
- 4) עא: at גמרא
- a) קשיא
 - i) ותתקשט ותיאסר
 - (1) If she's מתקשטת and the נדר תשמיש is חל
 - (2) ב' שבתות or שבת אחת מוציא needs to be בעל
 - (3) So she's not מיתסרא ממילא from קישוט until after שבת אחת or שבתות
 - ii) So why does the משנה say he must be מוציא מיד as soon as she's מתקשטת
- 5) גמרא here
- a) קשיא to the משנה
 - i) When he's מדירה not to be נהנה from מזונות
 - ii) How is it that the נדר is חל to be מפקיע his שיעבוד on מזונות
- 6) מהרש"א here as explained by תוספות
- a) קשיא
 - i) Why doesn't the גמרא answer that
 - (1) it's only a direct נדר that can't be מפקיע a שיעבוד
 - ii) And that similar to the case of קישוט
 - (1) the משנה deals with where בעל said איסור תשמישך עלי אם אזונך
 - (2) where
 - (a) his giving מזונות is only a תנאי to an נדר עיקר of תשמיש
 - (b) and the נדר עיקר of תשמיש is worded in a way that isn't מפקיע his הקדמה לתשמיש as we explained in the first
 - iii) So there isn't any direct נדר איסור that's מפקיע a שיעבוד on מזונות
 - b) תירוץ
 - i) the same as we said for נדר קישוט
 - ii) his חיוב to be מוציא the אשה doesn't happen at the same time that he's מזין the חל and the נדר תשמיש is חל
 - iii) because

- (1) once the נדר on תשמיש is הל he can still wait one שבת or two שבתות before he's מוציא
 - (2) and during this period he can be מזין her בהיתר similar to what we said earlier for קישוט
- iv) it follows that
- (1) our משנה that says she has no מזונות right after the 30 days of פרנס
 - (2) can't be dealing with where he said אם אזונך עלי אם אזונך
- 7) מהרש"א of תוספות as explained by המשך
- a) קשיא
- i) Maybe
- (1) In fact the משנה deals with where he said אם אזונך עלי אם אזונך תשמישך הנאת תשמישך
 - (2) And
 - (a) it's אסור for her to be מקיים the תנאי after 30 days by eating מזונות
 - (b) because we're חושש that the בעל and the אשה won't be נזהרין on the תשמיש that will be הל then
 - (3) And
 - (a) this איסור on תנאי קיום doesn't count as coming from נדר עיקר
 - (b) so it doesn't matter that this איסור is מפקיע his שיעבוד to her for מזונות
- ii) תירוץ
- (1) This מהלך doesn't work for two reasons
 - (2) First
 - (a) נדרים in יהודה ר' says that
 - (i) If a person says "אם אישן היום קונם עיני בשינה למחר"
 - (ii) He's מותר to be מקיים his תנאי by sleeping today
 - (b) Because
 - (i) A person is באיסורי מזדהר
 - (ii) So
 1. if he's מקיים the תנאי
 2. he'll be careful not to be איסור שינה tomorrow עובר
 - (c) And in the same way
 - (i) She ought to be מותר to be מקיים his תנאי by eating מזונות after 30 days
 - (ii) Because we expect that they'll be careful not to be איסור עובר תשמיש afterwards

(d) Note that

(i) It's for this reason that

1. In the גמרא on קישוט that we mentioned earlier
2. She's not אסורה להתקשט even though her קיום of the תנאי brings about an איסור נדר for תשמיש

(3) second

(a) even if the דין were that there's an איסור to be מקיים the תנאי

(b) the איסור would apply to בעל if he's מזין and not to the אשה for being נהנה

(c) because the תנאי is "אם אזונך" – not "אם תהנית"

8) further מהרש"א of תוספות as explained by המשך

a) קשיא

i) Then say our משנה deals with where he said "תהנית עלי מעכשיו אם תהנית"

ii) Where

(1) the תנאי applies to her

(2) and she ought to be אסורה to be מקיים the תנאי

(3) because people aren't זהיר to be מקיים an איסור where the תנאי isn't yet מקיים and the איסור will be למפרע חל later once the תנאי becomes מקיים

b) תירוץ

i) in this case

(1) she'd be בתשמיש from the day he makes the נדר

(2) Based on a second מימרא by ר' יהודה that

(a) A person is אסור to sleep today

(b) if he says קונם עיני בשינה היום אם אישן למחר

ii) now

(1) The אחת and two שבתות waiting periods for this תשמיש would begin the day he makes the נדר and would end before the end of the 30-day waiting period for מזונות

(2) So

(a) the חיוב to be מוציא for תשמיש would apply before the end of the 30-day waiting period for מזונות

(b) and the משנה that says he's not מוציא the אשה until after the 30-day waiting period for מזונות can't deal with this case

דף ע:

תד"ה באומר כל הזן אינו מפסיד וא"ד ובסוף מהמסקנא

- 1) משנה דידן
 - a) המדיר את אשתו מליהנות לו
 - b) עד ל' יום יעמיד פרנס יתר מכן יוציא ויתן כתובה
- 2) גמרא
 - a) קשיא
 - i) ופרנס לאו שליחותי' דידי' עביד בתמל'
 - b) תירוץ
 - i) כל הזן אינו מפסיד said only בעל
 - ii) And the משנה teaches the רבותא that this is מותר even though בעל is מרמז that he'll repay anyone who is מזין the אשה
 - c) The גמרא also explains why בעל is מעמיד a פרנס only for 30 days
- 3) גמרא as explained by the ברייתא
 - a) ראובן was מדייר שמעון from having הנאה from ראובן
 - b) Still
 - i) ראובן can go to הצלו הרגיל חנווני and tell him that שמעון has nothing to eat
 - ii) The חנווני can then give מזונות to שמעון and take money from ראובן in payment
 - c) The ברייתא teaches the רבותא that this is מותר
 - i) Even though the חנווני is רגיל to ראובן
 - ii) So ראובן is in effect being מרמז that "הב לי"
- 4) ד"ה טפי at תוספות
 - a) It's not שכיח to use the מהלך of הרגיל חנווני for more than 30 days
- 5) ד"ה באומר at תוספות
 - a) קשיא
 - i) Why doesn't the גמרא say that our משנה teaches that בעל can be מפרנס his wife by dealing with a הצלו הרגיל חנווני
- 6) מהרש"א
 - a) קשיא
 - i) We've established that כל הזן אינו מפסיד is also a רבותא
 - ii) Why does תוספות assume that it would have been better had the גמרא said that חנווני הרגיל הצלו of דין teaches the משנה

- b) תירוץ
 - i) ברייתא means to ask only why the גמרא doesn't use the same מהלך as the תוספות
 - ii) Especially after תוספות concluded that the ל' יום in the משנה is also consistent with the ל' יום that it's שכיח to be מזין through אצלו הרגיל
- 7) תוספות of המשך
 - a) Our גמרא permits the מדיר to say כל הזן אינו מפסיד only to people generally: "מזין who is anybody"
 - b) But
 - i) he can't say לא תפסיד to a specific person
 - ii) because then the person is כשליח מיחזי
 - c) Here's proof
 - i) If the מדיר can tell a specific person that לא תפסיד
 - ii) Why doesn't the ברייתא on אצלו הרגיל הנווני teach that
 - (1) besides being מרמז to אצלו הרגיל הנווני that "הב לי' לשמעון"
 - (2) הנווני הרגיל אצלו to אצלו הרגיל הנווני לא תפסיד can also say ראוּבן
- 8) מהרש"א בא"ד ובסוף המסקנא
 - a) קשיא
 - i) You're right that it must be that a נודר can't say "לא תפסיד" to a חנווני where אצלו הרגיל
 - (1) Besides being כשליח מיחזי because of the words "לא תפסיד"
 - (2) His אמירה is also מרמז that הב לי' אמירה
 - ii) but this doesn't prove that
 - (1) he can't say "לא תפסיד"
 - (a) to a person who's not רגיל אצלו
 - (b) where ראוּבן isn't מרמז that "הב לי'"

דף עא.

תד"ה אי נמי בהא קאמר שמואל

- 1) דף סא: at משנה
 - a) If **יאסר הנאת תשמישך עלי** tells his wife **בעל**
 - b) The **שה** waits for two **שבתות** according to **בית שמאי** and one **שבת** according to **בית הלל**
 - c) And
 - i) if the **נדר** is then still in effect
 - ii) **יוציא ויתן כתובה**
- 2) משנה here
 - a) **המדיר את אשתו מליהנות לו מעמיד פרנס עד שלשים יום ואח"כ יוציא**
- 3) גמרא
 - a) **רב**
 - i) These waiting periods apply only where the **מדיר** was **מפרש** that the **נדר** was to be effective only for the waiting periods
 - ii) but if he was **בסתם מדיר** he's **מוציא מיד** and there's no waiting period
 - b) **שמואל**
 - i) There's a waiting period even if he's **בסתם מדיר**
 - ii) "**ש מא ימצא פתח לנדרו**"
 - c) The **גמרא** mentions this **מחלוקת** once for **נדר תשמיש** and again for **נדר מזונות**
 - d) **קשיא**
 - i) Why do **רב** and **שמואל** need to set out their **מחלוקת** once for **נדר תשמיש** and then again for **נדר מזונות**
 - e) **תירוץ**
 - i) If the **מחלוקת** were mentioned only for **נדר תשמיש**
 - (1) We could have said that **רב** says **מוציא מיד** only for **נדר תשמיש** where there's no **העמדת פרנס** of **תקנה**
 - ii) And if the **מחלוקת** were mentioned only for **נדר מזונות**
 - (1) We could have said that **שמואל** disagrees with **רב** only for **נדר מזונות** where there's a **תקנה** of **העמדת פרנס**
- 4) **הגהות** and **מהרש"ל** of **המשך** according to the **גמרא** of **גרסא** as explained by **הב"ח**
 - a) **אי נמי בהא קאמר שמואל וכו'**

- i) Meaning
 - (1) if the מחלוקת were mentioned only for נדר מזונות
 - (2) We might have thought that שמואל disagrees with רב only for נדר מזונות – and not for נדר תשמיש – because for נדר מזונות there's no צער לתרוייהו
- 5) מהרש"א
 - a) It's from משמע תוספות that we're not גורס the words "בההיא קאמר שמואל"
 - b) Because
 - i) The same as for the first צריכותא
 - ii) The second צריכותא applies to רב as well as to שמואל
 - (1) It applies to שמואל as we've explained:
 - (a) if the מחלוקת were mentioned only for נדר מזונות
 - (b) We could have said that שמואל says he's not מוציא מיד only for נדר מזונות where there's no צער לתרוייהו
 - (2) It also applies to רב this way:
 - (a) if the מחלוקת were mentioned only for נדר תשמיש
 - (b) We could have said that רב says he's מוציא מיד only for נדר תשמיש where there's צער לתרוייהו

דף עא. – דף עב.

סוגיא דנותן אצבע בין שיני' ונדרי קישוט

- 1) First הקדמה
 - a) ראובן can't by נדר make אסור to שמעון a thing that doesn't belong to ראובן
- 2) second הקדמה
 - a) ראובן can by נדר make אסור a thing to himself whether or not the thing belongs to him
- 3) Third הקדמה
 - a) It follows that
 - i) An אשה is אסורה to eat פירות
 - ii) If she is נדר מיפר her בעל isn't מדייר herself from eating פירות and
 - b) The גמרא refers to cases of this kind as "נדרה היא וקיים הוא"
- 4) Fourth הקדמה
 - a) ראובן can say that a נדר will be חל on himself if שמעון has הנאה from a thing whether or not the thing belongs to ראובן
 - b) In effect ראובן is "תולה" the נדר to himself on קיום of the תנאי by שמעון
 - c) For example
 - i) ראובן can say הנאת תשמישך עלי אם תטעום פירות בעל
 - ii) And as a result
 - (1) The אשה is מותרת to eat פירות
 - (2) But the נדר תשמיש is חל if the אשה eats פירות and is מקיים the תנאי
- 5) Fifth הקדמה
 - a) משנה part 1
 - i) If בעל makes a נדר that is אוסר the אשה from eating מזונות of בעל
 - ii) בעל must be מוציא the אשה after a 30-day waiting period
 - b) משנה part 2
 - i) המדיר את אשתו באחד מכל הפירות יוציא ויתן כתובתה
 - ii) The גמרא will explain why the משנה doesn't mention a waiting period for this נדר
 - c) משנה part 3
 - i) המדיר את אשתו שלא תתקשט יוציא ויתן כתובתה
 - ii) The גמרא will explain why the משנה doesn't mention a waiting period for this נדר

- d) משנה דף סא:
- i) Before **איסור תשמיש** is **מוציא אשתו** for a **נדר** that results in **תשמיש**
 - (1) **בית הלל** say there's a one-**שבת** waiting period
 - (2) **בית שמאי** say there's a two-**שבתות** waiting period
- 6) sixth **הקדמה**
- a) **רב**
 - i) waiting periods apply to **בעל** only where **בעל** was **מפרש** that the **נדר** was to be effective for these limited periods
 - ii) but if he was **בסתם** **מדיר** he is **מוציא מיד** and doesn't wait
 - b) **שמואל**
 - i) Even if he was **בסתם** **מדיר**
 - (1) he waits these periods before he is **מוציא**
 - (2) Because we give him time to find a **פתח** for his **נדר**
- 7) Seventh **הקדמה** based on **תד"ה שנדרה היא**
- a) **שמואל** agrees that
 - i) Where it's the **אשה** who is **מדיר** herself from **פירות** or from **קישוט** and **בעל** isn't **מפר**
 - ii) He must be **מוציא מיד** even if she was **בסתם** **נודר**
 - b) In the **אמינא**
 - i) The **גמרא** assumes for **שמואל** that the rule for **נדר תשמיש** is different
 - ii) and that there's a waiting period for **נדר תשמיש** even for **נדרה היא**
- 8) Eighth **הקדמה** based on **תד"ה שלא תטעום**
- a) **דין**
 - i) If a person makes a **נדר** that he can't be **מקיים**
 - ii) That **נדר** isn't **חל** at all
 - iii) **תוספות** derives this **דין** from a **מימרא** at **נדרים יד**: that there is no valid **נדר** if a person says **קונם עיני משינה**
 - b) now
 - i) The **נדר** of **עניי משינה** has no time limit
 - ii) We'll discuss whether the **נדר** is **חל** if there is a time limit
- 9) **גמרא**
- a) In its **אמינא**
 - i) The **גמרא** assumes that the **משנה** on **נדר פירות** means simply that **בעל** was **מדיר** from eating **פירות אשתו**

10) תוספות ד"ה לא תטעום

a) קשיא

i) Based on the גמרא in נדרים that says קונם עיני בשינה isn't a valid נדר because the נדר can't be מקיים this נדר

ii) It follows that

(1) A נדר by בעל that's כל הפירות אוסר to אשה also shouldn't be valid

(2) Since she can't be מקיים this נדר either

iii) So how is it that the נדר in the משנה is valid

b) תירוץ

i) The משנה deals with where בעל was מדיר only one מין of פירות

11) מהרש"א and תוספות as explained by גמרא

a) קושיות

i) First קשיא

(1) How can בעל be מדיר his wife on פירות that don't belong to him

ii) Second קשיא

(1) Why doesn't the משנה say

(a) he waits 30 days before he's מוציא for פירות

(b) The same as the משנה says for מזונות

b) תשובה

i) For רב

(1) We can explain that the משנה deals with

(a) תולה בתשמיש בעל who was מדיר and was

(b) Meaning he said "יאסר הנאת תשמישך עלי אם תטעום פירות"

(2) It follows that

(a) He wasn't מדיר the אשה with פירות that aren't his

(i) Since in fact he wasn't אוסר פירות on the אשה at all

(ii) Because all he said was that if she ate פירות

1. An איסור תשמיש would be חל on him because of his נדר

2. And she'd also have an איסור תשמיש based on אין מאכילין לאדם דבר שאסור לו

(b) The נדר is valid even where he says מכל הפירות אחד

(i) Since

1. the נדר doesn't result in an איסור on her eating פירות

2. so there's nothing in the נדר that she can't be מקיים

(c) We understand why he can't wait before he's מוציא

(i) Because we can say that the משנה on פירות deals with where he was מדיר בסתם

(ii) And for רב there's no waiting period for a סתם נדר

c) קשיא

i) But how does שמואל explain the משנה

d) תד"ה שלא תטעום אחד מכל הפירות based on תירוץ

i) נדרה היא וקיים הוא משנה שמואל needs to say that the

ii) It follows that

(1) He wasn't מדיר her with פירות that weren't his – instead it was she who was מדיר פירות on herself

(2) He doesn't wait before he's מוציא because we established earlier for שמואל that for נדרה היא on פירות there's no waiting period

12) ד"ה שנדרה היא at תוספות

a) שמואל says that

i) the משנה deals with where her נדר covers all פירות

ii) and was to last only so long as she was תחתיו

b) now

i) תוספות doesn't explain why it's important that the נדר last only as long as she's תחתיו

ii) But presumably תוספות means that she can be מקיים the נדר for this limited time even though it covers all פירות

13) ד"ה שנדרה היא at מהרש"א

a) קשיא

i) For the הוה אמינא when we thought that the משנה dealt with הוא נדר

(1) We established for תוספות ד"ה שלא תטעום that

(a) בעל was מדיר the אשה from only one מין of פירות

(b) And that's why she could be מקיים the נדר

ii) now

(1) In the מסקנא when the גמרא says for שמואל that נדרה היא

(2) Why does תוספות at ד"ה שנדרה היא change its שיטה and say for שמואל that

(a) In fact she was מדיר herself from all פירות

(b) And

- (i) The reason that she could still be מקיים the נדר
 - (ii) Is that the נדר was to last only as long as she's תחתיו
- b) תירוץ
- i) When תוספות in פירות ד"ה שנדרה היא refers to all פירות
 - (1) תוספות refers only to the לשון of the משנה which is "אחד מכל הפירות"
 - (2) But תוספות understands as before that
 - (a) these words refer to only one מין of פירות
 - (b) And that it follows that she can be מקיים her נדר
- c) קשיא
- i) Why then does תוספות at ד"ה שנדרה היא say that her נדר was to last only so long as she was תחתיו
- d) תירוץ
- i) To explain the practical point that
 - (1) presumably she was מדיר herself from פירות to force him to be מוציא her if he wasn't מיפר the נדר
 - (2) So she'd gain nothing by having her נדר continue once she was no longer תחתיו
 - ii) Note that
 - (1) the דין remains that
 - (a) Were she to be אוסר all פירות so long as she's תחתיו
 - (b) The fact that she said תחתיו
 - (i) would still be enough to make the נדר valid
 - (ii) since she could be מקיים the נדר for a limited time
- e) קשיא
- i) Then in the הוה אמינא when the גמרא thought that it was בעל who made the נדר
 - ii) why didn't תוספות recognize that
 - (1) Presumably
 - (a) בעל applied the נדר only when she was תחתיו
 - (b) because he too has nothing to gain from applying the נדר when she's no longer תחתיו
 - (2) And
 - (a) his "תחתיו" when **he's** מדיר her should have the same result as her "תחתיו" when **she's** מדיר herself
 - (b) Since both are time limits that make it possible to be מקיים the נדר

(3) So there'd be no קשיא from פירות even if he were מדיר her from all פירות

14) המשך of the גמרא

a) שמואל to קשיא

i) Since שמואל says the משנה deals with where נדרה היא וקיים הוא

ii) Why does the משנה say that he's משלם her כתובה

iii) After all she was at fault for making her own נדר

b) תירוץ

i) The משנה holds that הוא נתן אצבע בין שיני' שמואל

ii) Namely

(1) Because he wasn't מפר the נדר he's more at fault than she is

(2) And that's why we're קונס him and he needs to be משלם כתובתה

15) המשך of the משנה

a) ר' יוסי agrees that "המדיר את אשתו שלא תתקשט מוציא ונותן כתובתה"

b) Presumably

i) שמואל would say that

(1) The same as for פירות נדר

(2) The משנה on נדר קישוט deals with where נדרה היא וקיים הוא

(3) And ר' יוסי agrees that הוא נתן אצבע בין שיני' for not being מפר her נדר

16) גמרא

a) הקדמה

i) We know from elsewhere that ר' יוסי says that

(1) first

(a) A נדרי עינוי נפש can be מפר בעל

(2) Second

(a) A נדרי עינוי נפש of נדר לא תתקשט נדר

b) שמואל to קשיא

i) Since ר' יוסי says that בעל can't be מפר a נדר of קישוט that isn't a נדרי עינוי נפש

ii) why does ר' יוסי agree in the משנה for נדר קישוט that ויתן כתובתה

c) שאלה

i) Does this קשיא also apply to רב

d) תשובה

i) no

- ii) Because
 - (1) to explain why he can impose a נדר on קישוט that doesn't belong to him
 - (2) we can explain the משנה on משנה לא תתקשט עלי אם תתקשט the same as we explained the earlier part of the משנה on פירות שלא תטעום פירות משנה
 - (3) Namely
 - (a) where he was תולה בתשמיש
 - (b) By saying יאסר הנאת תשמישך עלי אם תתקשט
- iii) So for בעל the רב is משלם כתובה
 - (1) for making the נדר in the first place
 - (2) And not as a קנס for not being מפר a נדר that she made
- iv) so it doesn't matter that he can't be מפר a נדר of קישוט that she makes
- e) שמואל for תירוץ
 - i) Must be that שמואל says that
 - (1) She was תולה her קישוט נדר in תשמיש by saying יאסר הנאת תשמישך עלי אם תתקשט
 - (2) ר' יוסי says בעל can be מפר even for איסור תשמיש is a נדר עינוי נפש
 - (3) And in the משנה
 - (a) Since if she's מתקשטת she'll become אסורה בתשמיש
 - (b) The נדר counts as a נדר עינוי נפש that ר' יוסי says בעל can be מפר
 - (c) And it follows that ר' יוסי can be קונם the בעל for not being מפר

17) In short

- a) At this point we've resolved that
 - i) רב says
 - (1) the משנה deals with where בעל said תתקשט עלי אם תתקשט
 - (2) and בעל is ונותן כתובה for making the נדר
 - ii) שמואל says
 - (1) the משנה deals with where the אשה said תתקשט עלי אם תתקשט
 - (2) and בעל is ונותן כתובה for not being מפר the נדר

18) גמרא of המשך

- a) שמואל to קשיא
 - i) "לא תתקשט ולא תיאסר"

19) ד"ה לא תתקשט ולא תיאסר at תוספות

- a) שאלה

- i) Can we explain the קשיא to שמואל this way:
 - (1) It's not a hardship at all not to be מתקשט
 - (2) So
 - (a) when she says אתקשט עלי אם תשמישך and he's not מפר her נדר
 - (b) why must בעל be מוציא her at all
 - b) תשובה
 - i) If this were what the גמרא means to ask
 - ii) the גמרא could have asked the same קשיא to רב this way:
 - (1) It's not a hardship at all not to be מתקשט
 - (2) So why is he מוציא the אשה if he says אם תתקשט עלי אם תשמישך עלי
 - c) מסקנא
 - i) Must be that this is the קשיא of the גמרא:
 - (1) since if she's not מתקשטת there never will be an איסור תשמיש
 - (2) the נדר shouldn't count as a נדר עינוי נפש that בעל can be מפר
 - ii) This isn't a קשיא to רב because for רב it's not relevant whether בעל can be מפר the נדר
- 20) גמרא of המשך
- a) תירוץ
 - i) She needs to be מתקשטת in order not to be מנוולת
 - b) שמואל to קשיא
 - i) "תתקשט ותיאסר"
- 21) מהר"ם שיף and מהרש"א as explained by תוספות
- a) הקדמה
 - i) the קשיא of "תתקשט ותיאסר" has nothing to do with whether בעל can be מפר the נדר
 - ii) instead the קשיא asks for שמואל
 - (1) why is it for נדר קישוט that the משנה says בעל is מוציא מיד
 - (2) when instead בעל shouldn't be מוציא and משלם her כתובה until one or two אסורה בתשמיש after she's שבתות
 - b) שאלה
 - i) Why isn't this a קשיא also for רב
 - c) תשובה
 - i) We've established that רב says

(1) there's no waiting period for נודר בסתם

(2) and the משנה in fact deals with where he was נודר סתם

22) גמרא of the המשך

a) שמואל on קשיא to תירוצ

i) We've already established for שמואל that there's no waiting period for נדר נדרה היא וקיים הוא פירות

ii) In the same way for שמואל that there's no waiting period for נדר תשמיש where נדרה היא וקיים הוא

23) תוספות דף עא: ד"ה כגון דתלנהו

a) קשיא

i) Why didn't the גמרא say for שמואל that the משנה deals with where the נדר that the אשה was תולה to her קישוט תנאי נדר פירות instead of a נדר תשמיש

ii) Since we knew all along

(1) that נדר פירות counts as עינוי נפש

(2) And that for שמואל there's no waiting period for נדר פירות וקיים הוא

iii) Note that

(1) because the case involves נדרה היא instead of נדר הוא

(2) we understand how she can become אסורה in פירות that don't belong to בעל

24) דף עב. at ברייתא

a) המדיר את אשתו שלא תשאל נפה וכו' יוציא ויתן כתובה

25) מהרש"א as explained by ד"ה המדיר at דף עב. on תוספות

a) It can't be that the ברייתא refers to a בעל who says "תיאסר בהנאת פירות אם את שואלת נפה וכברה"

b) Because בעל can't be אסר to אשה any פירות that don't belong to בעל

תוספות ד"ה ואם אמר

- 1) דף עב. at משנה
 - a) The case
 - i) an אשה makes a נדר
 - ii) נדר the מפר isn't בעל
 - b) The דין
 - i) נדר the מקיימת isn't אשה if תצא בלא כתובה
 - ii) נדר the מקיימת אשה if תצא בכתובה
- 2) ברייתא דנזיר
 - a) The case
 - i) an אשה makes a נדר
 - ii) נדר the מפר isn't בעל
 - b) The דין according to one תנא in the ברייתא
 - i) נדר the מקיימת even if she's שלא בכתובה
- 3) מהרש"א as explained by תוספות ד"ה ואם אמר
 - a) There is no סתירה between the דף עב. at משנה and this of the ברייתא
 - i) נדר שלא תשתה יין The ברייתא deals with a
 - (1) This נדר is a עינוי נפש and is חמיר and embarrassing to him
 - (a) And that's why for the תנא in the ברייתא
 - (i) even if מקיימת
 - (ii) תצא שלא בכתובה and the דין is אשה to the מהמיר We're
 - ii) The משנה at דף עב. deals with other נדרים
 - (1) that aren't חמיר and aren't as embarrassing to him
 - (a) And that's why if she's מקיימת
 - (b) תצא בכתובה and the דין is אשה to the מהמיר We're not

	לא מקיימת	מקיימת	
משנה עב.	בלא כתובה	בכתובה	שאר נדרים דלא מחמירין לאשה
תנא חדא בברייתא	בלא כתובה	בלא כתובה	עינוי נפש דמחמירין לאשה

- 4) גמרא of המשך
 - a) First הקדמה
 - i) For a reason not relevant here the גמרא establishes that ר' יוסי is the תנא in the ברייתא who says תצא בלא כתובה

b) Second הקדמה

- i) In our משנה at דף ע. according to שמואל
 ii) if תצא בכתובה ר' יוסי says a נדר קישוט מפר isn't בעל

c) קשיא

- i) How is it that ר' יוסי in the דנזיר says בלא כתובה ברייתא
 ii) While in the משנה at דף ע. he says תצא בכתובה

	לא מקיימת	מקיימת	
שאר נדרים דלא מחמירין לאשה	בלא כתובה	בכתובה	משנה עב.
עינוי נפש דמחמירין לאשה	בלא כתובה	בלא כתובה	ר' יוסי בברייתא
	בכתובה	בכתובה	ר' יוסי במשנה דף ע.

5) ד"ה ואי אמר at מהרש"א

a) קשיא

- i) Why doesn't the גמרא answer that
 (1) The משנה at דף ע. deals with נדרי קישוט that aren't עינוי נפש and aren't חמיר
 (2) And that's why ר' יוסי in the משנה agrees that תצא בכתובה

	לא מקיימת	מקיימת	
שאר נדרים דלא מחמירין לאשה	בלא כתובה	בכתובה	משנה עב.
עינוי נפש דמחמירין לאשה	בלא כתובה	בלא כתובה	ר' יוסי בברייתא
נדרי קישוט דאינן נדרי עינוי נפש ולא מחמירין לאשה	בכתובה	בכתובה	ר' יוסי במשנה דף ע.

b) תירוך

- i) Because
 (1) We established in the prior דיבור that שמואל needs to say that
 (2) in the משנה at דף ע. she was תולה קישוט in a נדר that counts as a נדר עינוי נפש

	לא מקיימת	מקיימת	
שאר נדרים דלא מחמירין לאשה	בלא כתובה	בכתובה	משנה עב.
עינוי נפש דמחמירין לאשה	בלא כתובה	בלא כתובה	ר' יוסי בברייתא
קשיא דנדרים קישוט תלוין בתשמיש והוי נדרי עינוי נפש והוי לי' נמי להחמיר לאשה	בכתובה	בכתובה	ר' יוסי במשנה דף ע.

6) מהרש"א א

a) הקדמה

i) The גמרא at the end of the סוגיא explains

(1) first that

(a) משנה in the תצא בכתובה ר' יוסי says

(b) מפר for not being בעל **against** מחמיר the בעל and are קונס because we're

(2) Second that

(a) שאר נדרים to ר' יוסי for סברא doesn't apply This

(i) מפר שאר נדרים to be כוח has no בעל ר' יוסי says Because

(ii) So there's no reason to be קונס the בעל and we're not מחמיר against בעל

b) קשיא

i) Once the גמרא decides that it's ר' יוסי who says in the ברייתא that תצא שלא מקיימת נדרה even when בכתובה

(1) שאר נדרים than for נדרי עינוי נפש for בעל on מחמיר to be מסתבר It's more

ii) Since

(1) מפר the בעל should have been עינוי נפש for

(2) מפר he couldn't be שאר נדרים for While

iii) So that for מקיימת the דין should be reversed

(1) יש לה כתובה the דין should be ברייתא in נדרי עינוי נפש for

(2) אין לה כתובה the דין should be דף עב. at משנה in שאר נדרים For

	לא מקיימת	מקיימת	
משנה עב.	בלא כתובה	בכתובה קשיא דהל"ל בלא כתובה	שאר נדרים דר' יוסי דלא מחמירין לבעל
ר' יוסי בברייתא	בלא כתובה	בלא כתובה קשיא דהל"ל בכתובה	עינוי נפש דמחמירין לבעל
ר' יוסי במשנה דף ע.	בכתובה	בכתובה	נדרי קישוט תלוין בתשמיש והוי נדרי עינוי נפש והוי לי נמי להחמיר לאשה

c) תירוץ

i) Must be that תוספות says that

(1) at the end of the סוגיא

(2) once the גמרא realizes that ר' יוסי is מחמיר on the בעל for נפש עינוי

ii) The גמרא accepts that

(1) the ר' יוסי ברייתא doesn't follow

(2) And instead follows other מאן דאמרי בעל can be שאר נדרים the same as נפש עינוי

iii) And for this דאמר מאן

(1) First

(a) For not being מפר

(i) there's no reason to be מחמיר more against בעל for נפש עינוי than for שאר נדרים

(ii) since בעל has the כוח to be מפר both

(2) second

(a) it follows that this דאמר מאן can hold the סברא we set out earlier

(b) Namely that we're מחמיר **against the אשה**

(i) more for נפש עינוי

1. Where the embarrassment to בעל is great

(ii) Than for שאר נדרים

1. Where his embarrassment to בעל isn't great

דף עב:

תד"ה יולידין

- 1) משנה
 - a) ואלו יוצאין שלא בכתובה המקללת יולדיו בפניו
 - b) Meaning בעל she's אבי הבעל בפני בעל
- 2) גמרא
 - a) אמר רב יהודה אמר שמואל
 - i) במקללת יולדיו בפני מולידיו
- 3) פירוש First – תוספות
 - a) אבי בעל means בעל of the יולידיו
 - b) בני בעל means בעל of the מולידיו
 - c) So יוצאת שלא בכתובה that she is מוסף to the משנה is שמואל
 - i) Not only if it's בעל בפני that she's אביו
 - ii) But also when it's בני בעל בפני that she's אביו
- 4) יש מפרשים of פירוש – תוספות
 - a) זקינו של בעל means יולידיו
 - b) himself means בעל מולידיו
 - c) So שמואל says the same as the משנה that she must be בעל בפני
 - i) but adds that
 - (1) מקללת אביו של בעל that she be
 - (2) מקללת זקינו של בעל that she is
- 5) מהרש"א
 - a) יש מפרשים of פירוש to the קשיא
 - i) How do יש מפרשים know that יולידיו means בעל של זקינו
 - ii) Maybe
 - (1) אביו של בעל means יולידיו
 - (2) So שמואל says the same as the משנה: בעל בפני אביו
 - b) תירוץ
 - i) The two פירושים have the following גרסאות

משמעו	גרסא במלה ב'	גרסא במלה א'	
מקללת אביו [לשון יחיד] של בעל בפני בניו [לשון רבים] של בעל	מולידו [לשון רבים] בני בעל	יולידו [לשון יחיד] אביו של בעל	פירוש ראשון
מקללת זקינו ואביו [לשון רבים] של בעל בפני בעל עצמו [לשון יחיד]	מולידו [לשון יחיד] בעל עצמו	יולידו [לשון רבים] אביו ואבי אביו	פירוש שני

דף עב: עד דף עג.

סוגיא דקידשה על תנאי שאין בה נדרים

1) משנה

נמצאו עלי' נדרים				
כתובה	גט	כניסה	קדשה	
ומכ"ש דאין לה כתובה	אינה צריכה הימנו גט	ולא כנסה	על תנאי	רישא דמשנה
תצא שלא בכתובה	[לא מבואר ברם מסתבר דכתובה היא דלא בעיא הא גיטא בעיא]	כנסה סתם	[לא מבואר אלו קידשה על תנאי]	סיפא דמשנה

2) Note that

- If אין לה כתובה that פשוט it's a צריכה הימנה גט
- If אין לה כתובה it's still possible that צריכה הימנו גט

3) Also note that

- It's more that מסתבר גט אינה צריכה הימנו גט
 - where the קידושין or כניסה was על תנאי
 - than where the קידושין or כניסה was סתם
- it's more that מסתבר גט אינה צריכה הימנו גט
 - where קידושין על תנאי aren't followed by any כניסה
 - than where קידושין על תנאי are followed by כניסה

4) קידשה על תנאי וכנסה סתם on שמואל and רב מחלוקת – גמרא

כתובה	גט	כניסה	קדשה	
תצא שלא בכתובה	צריכה הימנו גט	כנסה סתם	על תנאי	רב
תצא שלא בכתובה	אינה צריכה הימנו גט	כנסה סתם	על תנאי	שמואל

a) שמואל to קשיא

i) Here is how רב understands the משנה of the סיפא

כתובה	גט	כניסה	קדשה	
תצא שלא בכתובה	אינה צריכה הימנו גט	ולא כנסה	על תנאי	רישא דמשנה
תצא שלא בכתובה	הא גיטא בעיא	כנסה סתם	על תנאי	סיפא דמשנה
תצא שלא בכתובה	צריכה הימנו גט	כנסה סתם	על תנאי	רב
תצא שלא בכתובה	אינה צריכה הימנו גט	כנסה סתם	על תנאי	שמואל

(1) namely

- "קידשה" means על תנאי
- And from that "הא גיטא בעיא" we're מדייק that תצא שלא בכתובה
- So the סיפא of the משנה as understood by רב supports רב and is a קשיא to שמואל

5) דף עד: at מהרש"א ד"ה ממאנת

a) הקדמה

i) אינה צריכה הימנו גט considers a שיטה that says

(1) In a case where the דין is otherwise גט

(2) An אשה can still need a גט if she was עומדת אצלו and could be said to have been מוחל her ability to be יוצאת without a גט

b) קשיא

i) שמואל could have used this מהלך to explain that

(1) In the סיפא the דין is גט

(2) Because the משנה deals with where the אשה was אצלו

6) גמרא of the המשך

a) שמואל תירוק for

קדשה	כניסה	גט	כתובה
על תנאי	ולא כנסה	אינה צריכה הימנו גט	ומכ"ש דאין לה כתובה
על תנאי	כנסה סתם	צריכה הימנו גט דאורייתא	תצא שלא בכתובה
קידשה סתם	כנסה סתם	אע"פ דלא התנה כלל מ"מ בעיא גיטא מדבריהם	תצא שלא בכתובה דמצי אמר אי אפשי באשה נדרנית
על תנאי	כנסה סתם	אינה צריכה הימנו גט	ומכ"ש דאין לה כתובה

i) שמואל explains that

(1) "קידשה סתם" in the סיפא of the משנה means

(2) So that not only was he כנסה סתם he was also קידשה סתם

(3) And from "הא גיטא בעיא" **in this case** that מדייק is שמואל "תצא שלא בכתובה"

ii) קשיא

(1) If the סיפא deals with כנסה סתם why is it that תצא שלא בכתובה

iii) תירוק

(1) אי אפשי באשה נדרנית בעל the תנאי can still say

(2) דף עג: at נדרנית of סוגיא see the

iv) קשיא

(1) So why does she need a גט

v) תירוק

(1) she needs a גט only מדבריהם

7) תוספות ד"ה על מנת שאין עלי' נדרים

a) משנה of the רישא to the קשיא

- i) The **קידשה על תנאי** ולא כנסה אינה צריכה הימנו גט says that **רישא** of the **משנה** teaches that **גט**
- ii) the **גמרא** on "**סימפון**" at **נז:** teaches the greater **רבותא** that **כנסה** ולא **סתם** "קידשה **סתם** ולא **כנסה** אינה צריכה הימנו גט"
- iii) why doesn't the **משנה** teach this greater **רבותא**

כתובה	גט	כניסה	קדשה	
ומכ"ש דאין לה כתובה	אינה צריכה הימנו גט	ולא כנסה	סתם	סימפון
ומכ"ש דאין לה כתובה	אינה צריכה הימנו גט	ולא כנסה	על תנאי	רישא דמשנה

b) first תירוץ to the קשיא from סימפון

i) For רב

(1) Even though

(a) Where **אינה צריכה הימנו** the **דין** of **סימפון** is correct that **כנסה** **סתם** ולא **כנסה** **גט**

(2) Still

(a) The **רישא** of the **משנה** prefers to teach that **אינה צריכה הימנו גט** where **קידשה בתנאי**

(b) Even though this is less of a **רבותא**

(3) Because

(a) The **רישא** is a **הקדמה** to the **רבותא** of the **סיפא** as understood by רב:

(b) That **כנסה סתם** **קידושין על תנאי** where **אינה צריכה הימנו גט** are followed by **סתם**

כתובה	גט	כניסה	קדשה	
ומכ"ש דאין לה כתובה	אינה צריכה הימנו גט	ולא כנסה	סתם	סימפון
ומכ"ש דאין לה כתובה	אינה צריכה הימנו גט	ולא כנסה	על תנאי	רישא דמשנה
תצא שלא בכתובה	צריכה הימנו גט דאורייתא	כנסה סתם	על תנאי	סיפא דמשנה אליבא דרב במסקנא

ii) For שמואל

(1) Even though

(a) Where **אינה צריכה הימנו** the **דין** of **סימפון** is correct that **כנסה** **סתם** ולא **כנסה** **גט**

(2) Still

(a) The **רישא** of the **משנה** prefers to teach that **אינה צריכה הימנו גט** where **קידשה בתנאי**

(b) Even though this is less of a **רבותא**

(3) To be מרמז that

(a) Whenever **לא צריכה הימנו גט** the **דין** is **על תנאי** **קידשה על תנאי**

(b) Even where afterwards he was כנסה סתם

כתובה	גט	כניסה	קדשה	
ומכ"ש דתצא שלא בכתובה	אינה צריכה הימנו גט	ולא כנסה	סתם	סימפון
ומכ"ש דאין לה כתובה	אינה צריכה הימנו גט	ולא כנסה	על תנאי	רישא דמשנה
תצא שלא בכתובה	אע"פ דלא התנה צריכה הימנו גט מדבריהם	כנסה סתם	קידשה סתם	סיפא דמשנה אליבא דשמואל
ומכ"ש דאין לה כתובה	אינה צריכה הימנו גט	אפילו כנסה סתם	על תנאי	שמואל

8) מהרש"א ד"ה על מנת

a) תוספות of תירוץ קשיא

i) Maybe for רב the משנה prefers in the רישא to deal with על תנאי

ii) By way of introduction to the סיפא according to רב

iii) To teach the חידוש that

(1) although גט where צריכה הימנו סתם

(2) Still תצא שלא בכתובה

כתובה	גט	כניסה	קדשה	
ומכ"ש דאין לה כתובה	אינה צריכה הימנו גט	ולא כנסה	סתם	סימפון
ומכ"ש דאין לה כתובה	אינה צריכה הימנו גט	ולא כנסה	על תנאי	רישא דמשנה
תצא שלא בכתובה	צריכה הימנו גט	כנסה סתם	על תנאי	סיפא דמשנה אליבא דרב במסקנא

b) Note that

i) this isn't a קשיא for שמואל

(1) who says that the משנה holds in the סיפא that

(a) even for סתם where קידשה סתם וכנסה סתם

(b) Still באשה נדרנית can say בעל because תצא שלא בכתובה

(2) So

(a) it's a שכן that תצא שלא בכתובה where סתם

(b) And there's no need for the משנה to teach this דין

ii) But it is a קשיא for רב

(1) Who says the משנה doesn't deal with סתם וכנסה סתם

(2) So it's possible that תצא בכתובה סתם וכנסה סתם

(3) So the משנה does need to teach that

(a) The דין is different for סתם וכנסה סתם

(b) And תצא שלא בכתובה

c) תירוץ

i) Although רב says the משנה doesn't deal with סתם וכנסה סתם

ii) רב still agrees with שמואל for סתם וכנסה סתם

(1) צריכה הימנו גט

(2) yet באשה נדרנית בעל because תצא שלא בכתובה

iii) So

(1) It's a שכן כל that בכתובה שלא תצא where סתם וכנסה סתם

(2) And there's no need for the משנה to teach this דין

כתובה	גט	כניסה	קדשה	
	אינה צריכה הימנו גט	ולא כנסה	על תנאי	רישא דמשנה
תצא שלא בכתובה דאע"ג דלא איתני מצוי אמר אי אפשר באשה נדרנית	צריכה הימנו גט	כנסה סתם	קידשה סתם	פסיקא לי' לרב אף בלי סיוע דמשנה
תצא שלא בכתובה	צריכה הימנו גט	כנסה סתם	על תנאי	סיפא דמשנה אליבא דרב במסקנא

9) מהרש"א of תוספות as explained by המשך

a) Return to the קשיא of סימפון from רישא where

i) קידשה סתם ולא כנסה אינה צריכה הימנו גט

b) ועוד יש לומר of תירוץ

i) The גמרא on סימפון is correct that even without a תנאי the דין is אינה צריכה הימנו גט

ii) But the אשה still needs a גט either מספק or דרבנן

iii) The משנה teaches that where על תנאי קידשה she needs no גט even מספק or דרבנן

גט	כניסה	קדשה	שיטת ועי"ל
בעיא גט מדבריהם או מספק	ולא כנסה	סתם	סימפון
אינה צריכה הימנו גט אפילו מדבריהם	ולא כנסה	על תנאי	רישא דמשנה

10) מהרש"א בא"ד והא דנקט

a) ועוד יש לומר of תירוץ to the קשיא

i) For שמואל why does the סיפא need to teach that סתם וכנסה סתם needs a גט מדבריהם

ii) if for סימפון the דין is מדבריהם גט צריכה even where there was no כניסה altogether

כתובה	גט	כניסה	קדשה	שיטת ועי"ל
תצא שלא בכתובה	גיטא בעיא מדבריהם או מספק	ולא כנסה	סתם	סימפון
תצא שלא בכתובה	אינה צריכה הימנו גט אפילו מדבריהם	ולא כנסה	על תנאי	רישא דמשנה
תצא שלא בכתובה דאמר אי אפשי באשה נדרנית	גיטא בעיא מדבריהם	כנסה סתם	סתם	סיפא דמשנה אליבא דשמואל

b) תירוץ

- i) It's correct that the **סיפא** doesn't need to teach that she needs **גט מדבריהם** where there was **כניסה**
- ii) The **סיפא** deals with **כניסה**
 - (1) To teach that
 - (a) Although **גט מדבריהם** **צריכה**
 - (b) Still
 - (i) she has no **כתובה** despite the **כניסה**
 - (ii) Because he says **באשה נדרנית** **אי אפשי**

דף עג. עד דף עד:

סוגיא אביי ור' אלעזר בקידשה על תנאי

1) דיבור המתחיל from the prior הקדמה

a) Here is a summary of the משנה and of the מחלוקת of רב and שמואל

כתובה	גט	כניסה	קדשה	
	אינה צריכה הימנו גט	ולא כנסה	על תנאי	רישא דמשנה
תצא שלא בכתובה	צריכה הימנו גט דאורייתא	כנסה סתם	על תנאי	סיפא דמשנה אליבא דרב
תצא שלא בכתובה	אינה צריכה הימנו גט	כנסה סתם	על תנאי	שמואל
תצא שלא בכתובה	צריכה הימנו גט מדבריהם	כנסה סתם	סתם	סיפא דמשנה אליבא דשמואל

2) גמרא

a) אביי

i) לא תימא וכו'

3) "לא תימא" on רש"י of שיטה

a) For רב

i) In a case where צריכה הימנו גט and the קידשה על תנאי וכנסה סתם

ii) תצא בכתובה "לא תימא"

iii) Because רב actually holds תצא שלא בכתובה

4) ד"ה לא תימא at תוספות דף עג.

a) רש"י to קשיא

i) It's a פשיטות that רב says תצא שלא בכתובה

ii) Because we've established that this is what the סיפא says according to רב

b) תירוץ

i) Without אביי we might have thought that

(1) רב says

(a) the סיפא deals with שלא בעל and teaches for לא בעל that

(b) although צריכה הימנו גט still תצא שלא בכתובה

ii) אביי teaches that

(1) רב holds that

(a) the סיפא deals with כשבעל and teaches for כשבעל that

(b) although תצא שלא בכתובה still צריכה הימנו גט

(2) But אינה צריכה הימנו גט רב holds that in fact כשלא בעל

- 5) דף עג. at ד"ה לא תימא at מהרש"א
- a) Here's proof that it's possible to have a אמינא that the סיפא says גט צריכה הימנו גט even if לא בעל
 - b) First הקדמה
 - i) We've already established that
 - (1) אינה צריכה הימנו גט that "קידשה על תנאי וכנסה סתם" says for שמואל
 - ii) We've also established that
 - (1) the גמרא asks to שמואל
 - (2) the סיפא apparently says גט צריכה הימנו גט for סתם וכנסה תנאי
 - c) Second הקדמה
 - i) Unlike אביי who says there's only a אמינא that רב and שמואל disagree where לא בעל
 - ii) ר' אלעזר says that in fact
 - (1) כשלא בעל שמואל and רב disagree
 - (2) But כשבעל even שמואל agrees that גט צריכה הימנו גט
 - d) Now
 - i) since the גמרא even for ר' אלעזר asks a קשיא from the משנה to שמואל who says אינה צריכה הימנו גט
 - ii) It must be that the גמרא accepts for ר' אלעזר that the סיפא can deal with לא בעל and still say גט צריכה הימנו גט
 - e) see also the end of דף עד. at תד"ה דברי הכל צריכה הימנו גט
- 6) תוספות of המשך
- a) קשיא
 - i) For אביי how can there be a אמינא that the סיפא deals with לא בעל
 - ii) for what קידושין is she גט צריכה הימנו גט if there was no בעילה
- 7) בא"ד ואם תאמר at מהרש"א
- a) קשיא
 - i) Instead of asking its קשיא to the אמינא of אביי
 - ii) ר' אלעזר of מסקנא should have asked its קשיא to the תוספות
- 8) תוספות of המשך
- a) תירוץ
 - i) The אמינא of אביי and the מסקנא of ר' אלעזר is that
 - (1) the סיפא can hold that
 - (a) כניסה by אחולי אחלי' לתנאי'

(b) and the קידושי כסף הראשונים with the אשה was מקודשת

b) קשיא

i) How can a later מחילה validate an earlier invalid קידושין

9) ר"י by "לא תימא" of ביאור – תד"ה לא תימא

a) When אב"י says "לא תימא" he means:

i) Don't follow אלעזר ר' and say that

(1) קידושי כסף הראשונים is by way of אהולי אחלי' לתנאו and that

(2) For רב even if בעל לא

(3) And for שמואל if בעל

ii) Instead

(1) אינה צריכה הימנו גט the דין is that לא בעל and רב agree that if שמואל

(2) and they disagree only כשבעל

(3) Because

(a) For רב she's מקודשת only with a בעילה that follows his כניסה

(i) Based on the סברא that זנות בעילתו בעילת זנות

(b) For שמואל she isn't מקודשת with this בעילה

(i) Because

1. thought that the אשה would be מקיים that she had no בתנאי

2. And he was סומך for his בעילה on his ראשונים that he קידושי כסף הראשונים that he gave בתנאי

b) בקיצור

מקודשת	כניסה	קדשה	לר' אלעזר
בקידושי כסף ראשונים	כניסה סתם בין כשבעל בין כשלא בעל	על תנאי	רב
בקידושי כסף ראשונים	כניסה סתם כשבעל	על תנאי	שמואל
אינה מקודשת	כניסה סתם ולא בעל	על תנאי	שמואל

מקודשת	כניסה	קדשה	לאב"י
בבעילה	כניסה סתם ובעל	על תנאי	רב
אינה מקודשת	כניסה סתם ולא בעל	על תנאי	רב
אינה מקודשת	כניסה סתם בין כשבעל בין כשלא בעל	על תנאי	שמואל

10) ד"ה אלא טעמא דרב at תוספות

- a) תוספות proves that just as
 - i) רב says for רב for סתם and כנסה על תנאי where there was בעילה that
 - ii) She is מקודשת and גט צריכה הימנו because זנות בעילתו בעילת גט
- b) In the same way
 - i) She's also מקודשת and גט צריכה הימנו even where על תנאי וכנסה

11) מהרש"א

- a) We've established that it's more מסתבר that גט צריכה הימנו
 - i) where the קידושין or כניסה was תנאי
 - ii) than where the קידושין or כניסה was סתם
- b) קשיא
 - i) So why does the גמרא say that רב and שמואל disagree where על תנאי וכנסה סתם
 - ii) It would be a greater רבותא to say for רב that גט צריכה הימנו even if the כניסה was also על תנאי
- c) תירוץ
 - i) The גמרא prefers to teach the מחלוקת for סתם and תנאי וכנסה
 - ii) To show that שמואל says that גט צריכה הימנו even where סתם
- d) קשיא
 - i) But רב says the סיפא of the משנה also teaches that גט צריכה הימנו for על תנאי וכנסה סתם
 - ii) The משנה according to רב has no interest in teaching a חידוש for שמואל
 - iii) So for רב why doesn't the משנה teach the רבותא that גט צריכה הימנו even for קידושין על תנאי וכנסה על תנאי
- e) תירוץ
 - i) The משנה prefers to teach the חידוש that even where סתם still תצא שלא בכתובה
- f) קשיא
 - i) We've established earlier for רב at מנת ד"ה על מנת that
 - (1) It can't be that the רבותא of the משנה is בכתובה
 - (2) Because
 - (a) If so
 - (b) the משנה should have taught the greater רבותא that בכתובה even תצא שלא בכתובה for סתם וכנסה סתם
 - ii) so

- (1) it must be that the צריכה הימנו גט of the משנה is that
- (2) and the קשיא of מהרש"א to רב remains that it would have been a greater קידשה על תנאי וכנסה על even for צריכה הימנו גט for the משנה to teach that תנאי

12) גמרא of המשך

a) First הקדמה

- i) The גמרא at times uses קידושי טעות to refer to סתם וכנסה על תנאי וכנסה על
- ii) The גמרא also at times
 - (1) uses קטנה שלא מיאנה והגדילה ובא עלי' to refer to a case of קידושי קטנות
 - (2) Where ראשון is the person who was the בעל of the קטנה שהגדילה during her קטנות
 - (3) And שני is a person who gives her קידושין כסף after this בעילה by the ראשון

b) second הקדמה

- i) Note that
 - (1) While for קידושי טעות it's possible that לא בעל after כניסה
 - (2) For קידושי קטנות by definition there was בעילה by ראשון after she was הגדילה

c) קידושי קטנות on רב ושמואל of מחלוקת

- i) רב
 - (1) צריכה הימנו גט and ראשון to מקודשת קטנה שהגדילה
 - (2) So if she's ניסת לשני she needs no גט from שני
- ii) שמואל
 - (1) She's not מקודשת to ראשון and needs no גט from him
 - (2) so if she's ניסת לשני she needs a גט from שני

d) now

- i) For ר' אלעזר
 - (1) The מחלוקת of רב ושמואל on קידושי קטנות is different from their מחלוקת on קידושי טעות
 - (2) Because
 - (a) For קידושי טעות both רב and שמואל agree כשבעל that there's קידושין with קידושי כסף הראשונים
 - (b) While for קידושי קטנות
 - (i) Where there is בעילה
 - (ii) שמואל still says she's not מקודשת
 - (3) So it's understandable why רב and שמואל need to set out both מחלוקות

- ii) But for אביי
- (1) The מחלוקת are the same
 - (2) Since
 - (a) For שמואל
 - (i) there's no קידושי טעות כשבעל for קידושין
 - (ii) The same as for קטנות קידושי
 - (b) And for רב
 - (i) There's קידושין by בעילה for קידושי טעות
 - (ii) The same as for קטנות קידושי
 - (3) So for אביי why do רב and שמואל need to set out one מחלוקת for קטנות קידושי and another for טעות קידושי
- e) תירוץ
- i) אביי says there's a צריכותא to teach both מחלוקת
 - ii) Because it's more מסתבר that there is קידושין by בעילה for קטנות קידושי than for טעות קידושי
 - (1) since
 - (a) For קטנות קידושי it's מסתבר that בעל isn't בועל on the סמך of his original קידושין
 - (i) Because אדם יודע that כלום קטנה אין קידושי
 - (ii) So he's בועל now לשם קידושין
 - (b) While for טעות קידושי
 - (i) It's less מסתבר to say that אדם יודע that his ראשונים קידושי are בטלים
 - (ii) Because he can think בטעות that the אשה will be מקיים her תנאי
 - (iii) So his בעילה now can be on סמך of the הראשונים קידושי and not by way of קידושין
 - iii) and it follows that
 - (1) if we knew the מחלוקת of רב and שמואל only for קטנות קידושי
 - (a) we'd have said that
 - (i) for טעות קידושי
 - (ii) אינה מקודשת that שמואל is מודה רב
 - (2) And if we knew the מחלוקת of שמואל and רב only for טעות קידושי
 - (a) we'd have said that
 - (i) for קטנות קידושי

מקודשת that רב to מודה is שמואל (ii)

דף עג: at ברייתא 13)

a) The case

i) קידשה בפחות משה פרוטה ואח"כ בעל

b) The דין

i) One מאן דאמר קנו meaning that the בעילה results in קידושין

(1) Because this מאן דאמר holds that

(a) אדם יודע שאין קידושין תופסין בפחות משה פרוטה

(b) So his בעילה was לשם קידושין

ii) While another מאן דאמר קנו and the בעילה doesn't result in קידושין

(1) Because this מאן דאמר holds that

(a) אין אדם יודע שאין קידושין תופסין בפחות משה פרוטה

(b) So his בעילה wasn't לשם קידושין but was based on בטעות כסף קידושי כסף הראשונים

ד"ה אדם יודע at תוספות 14)

a) קשיא

i) Why doesn't the גמרא use the סברא of the ברייתא as the basis of the צריכותא on why we need both מחלוקת of רב and שמואל

ii) Namely that

(1) The שיטה of רב is more מסתבר for קטנות קידושי where יודע אדם

(2) The שיטה of שמואל is more מסתבר for קטנות קידושי where יודע אדם

מהרש"א 15)

a) תוספות of קשיא on קשיא

i) In fact this is in essence the צריכותא that we set out for אביי

דף קי. at יבמות 16)

a) The גמרא in יבמות sets out the דינים for רב and שמואל for אביי that are the same as the גמרא here in כתובות

לא בעל	בעל		לאביי
אינה צריכה הימנו גט	צריכה הימנו גט	רב	קידושי טעות
אינה צריכה הימנו גט	אינה צריכה הימנו גט	שמואל	
[לא שייך דלא בעל]	צריכה הימנו גט	רב	קידושי קטנות
[לא שייך דלא בעל]	אינה צריכה הימנו גט	שמואל	

b) But the גמרא in יבמות sets out different טעמים for these דינים

- c) Namely
- i) unlike the גמרא in כתובות
 - (1) The גמרא in יבמות says that for בעל קידושי טעות where
 - (2) רב says the קידושין is by way of הראשונים
 - (a) because אחולי אחלי' לתנאו
 - (b) and not – as in כתובות – by way of בעילה
- d) Note that
- i) this מהלך of relying on הראשונים כסף קידושי is similar to the מהלך of ר' אלעזר
 - ii) except that
 - (1) unlike the שיטה of ר' אלעזר
 - (2) רבי אביי says in יבמות
 - (a) that it's only כשבעל that רב relies on לתנאו אחולי אחלי' to say there's קידושי כסף הראשונים by קידושין
 - (b) and that רב even כשבעל doesn't rely on לתנאו אחולי אחלי' to say there's קידושין by הראשונים כסף קידושי
- e) שאלה
- i) Based on what נקודה does רבי אביי for רב disagree with ר' אלעזר
- f) תשובה
- i) רבי אביי says that רב needs the סברא of בעילת זנות to support the עושה בעילתו בעילת זנות that רב needs the סברא אחולי אחלי' לתנאו
- g) שאלה
- i) Based on what נקודה does רבי אביי for ר' אלעזר disagree with ר' אלעזר
- h) תשובה
- i) רבי אביי says that ר' אלעזר disagrees with the סברא of לתנאו אחולי אחלי' with the סברא of ר' אלעזר
- i) The גמרא in יבמות continues with a קשיא that's the same as the קשיא in כתובות that we set out earlier
- i) For ר' אלעזר
 - (1) We understand that רב and ר' אלעזר need to set out their מחלוקת both for קידושי קטנות and קידושי טעות
 - (2) To teach that
 - (a) Although for קידושי טעות
 - (i) ר' אלעזר agrees that מקודשת if בעל
 - (b) Still for קידושי קטנות
 - (i) ר' אלעזר says she's not מקודשת even כשבעל

- ii) But for אביי
- (1) Who says for שמואל that
 - (a) for קידושי קטנות there's no קידושין even though there was בעילה
 - (b) Which is the same that שמואל says for קידושי טעות
 - (2) Why do רב and שמואל need to set out their מחלוקת both for קידושי קטנות and קידושי טעות
- j) תירוץ
- i) אביי says there is a צריכותא – the צריכותא of יבמות – to set out both מחלוקות:
- (1) It's more מסתבר that
 - (a) the אשה is מקודשת with הראשונים כסף קידושי for קידושי טעות
 - (b) than that she's מקודשת with בעילה for קידושי קטנות
 - (2) because
 - (a) For קידושי טעות where there was בעילה
 - (i) Since אין אדם עושה בעילתו בעילת זנות
 1. We assume that בעל was מוחל his תנאי on הראשונים
 2. So that she's מקודשת with הראשונים כסף קידושי
 - (b) While for קידושי קטנות there's no such סברא for two reasons
 - (i) First reason
 1. There is no בעילת זנות anyway since the אשה is דרבנן
 - (ii) Second reason
 1. There is no prior קידושי כסף on which we can rely to make her מקודשת
 - (3) And it follows that
 - (a) If we knew only the מחלוקת of רב ושמואל for קידושי טעות
 - (i) We'd say that for קידושי קטנות even רב agrees that אינה מקודשת
 - (b) If we knew only the מחלוקת of רב ושמואל for קידושי קטנות
 - (i) We'd say that for קידושי טעות even שמואל agrees that she's מקודשת with הראשונים כסף קידושי

17) מהרש"א as explained by תוספות ד"ה בהיא קאמר רב

 - a) רש"י is מוחק the צריכותא in יבמות because
 - i) that צריכותא teaches that the שיטה of אביי in יבמות is that for any קידושי טעות קידושי כסף הראשונים needs to be based on
 - ii) while the שיטה of אביי in כתובות teaches that any קידושי כסף needs to be based on בעילה

- b) But תוספות disagrees and says we ought not to be מוחק the צריכותא in יבמות
- i) First
- (1) Even though for אלעזר ר' there's no need for a צריכותא in either סוגיא
- (2) Still the שיטה of אלעזר ר' proves that there is a valid concept of relying on קידושי כסף הראשונים
- ii) Second
- (1) It's possible that the גמרא in יבמות is correct on the שיטה of אביי
- iii) Third
- (1) It's consistent with the מהלך of the גמרא in general to set out two צריכותות with reverse סברות
- (2) Namely
- (a) Our גמרא in כתובות says
- (i) the שיטה of רב is more מסתבר for קטנות קידושי
- (ii) while the שיטה of שמואל is more מסתבר for טעות קידושי
- (b) The גמרא in יבמות says
- (i) the שיטה of רב is more מסתבר for טעות קידושי
- (ii) while the שיטה of שמואל is more מסתבר for קטנות קידושי

18) דף עד. at ד"ה דברי הכל צריכה הימנו גט at תוספות

- a) First תוספות of קשיא to the הקדמה
- i) at ברייתא דף עג: that was already mentioned earlier
- (1) The case
- (a) קידשה בפחות משה פרוטה ואח"כ בעל
- (2) The דין
- (a) One קנו and the בעילה results in קידושין מאן דאמר
- (i) Because
1. אדם יודע שאין קידושין תופסין בפחות משה פרוטה
2. So his בעילה was קידושין לשם
- (b) While the other מאן דאמר says לא קנו and the בעילה doesn't result in קידושין
- (i) Because
1. אין אדם יודע שאין קידושין תופסין בפחות משה פרוטה
2. So his בעילה wasn't קידושין לשם but in his mind was based on the קידושי כסף הראשונים
- b) Second תוספות of קשיא to the הקדמה

- i) We've established for ר' אלעזר that
 - (1) For בעל קידושי טעות where
 - (a) מקודשת – say רב ושמואל – כולי עלמא including
 - (2) And that רב ושמואל are מחולק only בעל
- c) Third הקדמה
 - i) הוה אמינא in its תוספות
 - (1) Doesn't yet realize that for ר' אלעזר the קידושין for כשבעל טעות קידושי is by way of כסף הראשונים קידושי
 - (2) And instead assumes that the קידושין is by way of the בעילה based on the אדם יודע דאין קידושי כסף הראשונים כלום סברא that
- d) Fourth הקדמה
 - i) It's more מסתבר to say אדם יודע for משה פרוטה
 - ii) than for טעות קידושי where it's possible that
 - (1) the בועל is סומך that
 - (a) the תנאי will be מקיים the אשה
 - (b) and that in fact she is with הראשונים מקודשת
- e) First קשיא
 - i) Since the ברייתא says that
 - (1) for משה פרוטה
 - (2) there's a מאן דאמר who says לא קנו and she's not מקודשת
 - ii) Then
 - (1) For טעות קידושי it's a כל שכן that not כולי עלמא says מקודשת
 - iii) So how can ר' אלעזר say for כשבעל טעות קידושי that כולי עלמא say she's מקודשת
- f) Second קשיא
 - i) both for אביי and for ר' אלעזר how can רב say she's מקודשת for טעות קידושי כשבעל
 - ii) When
 - (1) The מאן דאמר in the ברייתא who says לא קנו for משה פרוטה must disagree with רב
 - (2) Since
 - (a) רב says מקודשת even for טעות קידושי
 - (b) Even though אדם יודע applies less to טעות קידושי than to משה פרוטה

(3) And even the המקדש בפהות משה פרוטה קנו for מאן דאמר who says can disagree with רב for the same reason

(a) Namely

(i) the המקדש בפהות משה פרוטה קנו only for מאן דאמר can say

(ii) Where it's more מסתבר to say אדם יודע

19) מהרש"א

a) קשיא

i) ר' אלעזר according to שמואל קשיא could have asked the same תוספות she's מקודשת for טעות בבעל:

ii) how can שמואל say she's מקודשת for טעות כשבעל

iii) When

(1) The המקדש בפהות משה פרוטה לא קנו for מאן דאמר who says must disagree with שמואל

(2) Since

(a) שמואל says מקודשת for קידושי טעות

(b) Even though

(i) קידושי טעות אדם יודע applies less to

(ii) than to המקדש בפהות משה פרוטה

(3) And even the המקדש בפהות משה פרוטה קנו for מאן דאמר who says can disagree with שמואל for the same reason

(a) Namely

(i) the המקדש בפהות משה פרוטה קנו only for מאן דאמר can say

(ii) Where it's more מסתבר to say אדם יודע

20) תוספות of המשך

a) קשיא to the second תירוץ

i) We've established earlier for ר' אלעזר that

(1) For קידושי טעות

(a) The קידושי כסף הראשונים is by way of קידושין

(b) And not by way of the current בעילה

ii) We've also established in the צריכותא in יבמות for אביי that

(1) It's more מסתבר that

(a) the אשה is מקודשת with הראשונים for קידושי טעות קידושי

(b) than that she's מקודשת with בעילה for קטנות קידושי

(2) because

- (a) For בעילה where there was קידושי טעות
 - (i) Since אין אדם עושה בעילתו בעילת זנות
 - 1. We assume that בעל was מוחל his תנאי on הראשונים כסף קידושי
 - 2. So that she's מקודשת with הראשונים כסף קידושי
- (b) While for קטנות there's no such סברא for two reasons
 - (i) First reason
 - 1. There is no בעילת זנות anyway since the אשה is מקודשת דרבנן
 - (ii) Second reason
 - 1. There is no prior קידושי כסף on which we can rely to make her מקודשת

iii) Now

- (1) The same סברא applies in comparing קטנות קידושי with המקדש בפחות משה פרוטה
- (2) namely
 - (a) It's more מסתבר that the אשה is מקודשת with הראשונים כסף קידושי for טעות קידושי than that she's מקודשת with בעילה for משה בפחות משה because פרוטה ובעל
 - (i) For קידושי טעות
 - 1. There's a סברא that for his בעילה the בעל relied on כסף קידושי and was מוחל his תנאי הראשונים
 - 2. Because אין אדם עושה בעילתו בעילת זנות
 - (ii) While for פרוטה משה בפחות המקדש we can't say that she's מקודשת with הראשונים כסף קידושי
 - 1. Because
 - a. Although the first reason that אביי used for קטנות קידושי – that there is קידושין דרבנן – doesn't apply to המקדש בפחות משה פרוטה
 - b. the second reason does apply – namely that in fact there is no valid ראשונים כסף קידושי

iv) it follows that

- (1) even a דאמר who say לא קנו מאן דאמר
- (2) Can agree with רב and שמואל for טעות כשבעל that she's מקודשת

21) מהרש"א

- a) Although תוספות applies this תירוץ only to the קשיא of תוספות רב
- b) the same תירוץ also applies to the קשיא of תוספות ר' אלעזר

דף עד:

תד"ה ממאנת וכל א"ד שבו

- 1) First הקדמה
 - a) "קידשה על תנאי וכנסה סתם ונמצאו עלי' נדרים" means קידושי טעות
 - b) And
 - i) "קטנה שלא מיאנה והגדילה ובא עלי'" means קידושי קטנות
 - ii) While
 - (1) ראשון means the person who was her בעל during her קטנות and who was also בועל after הגדילה
 - (2) שני means a second person who gives her קידושין afterwards
- 2) Second הקדמה
 - a) ראשון says for קטנות שמואל that
 - i) because she's not מקודשת צריכה גט משני
- 3) Third הקדמה
 - a) שמואל בשם ר' ישמעאל
 - i) even קונה aren't קידושי טעות כשבעל
 - ii) even though there is בעילה also קונה aren't קידושי קטנות and
- 4) תוספות
 - a) It's possible that שמואל
 - i) for אינה צריכה הימנו גט that ר' ישמעאל Agrees with קידושי טעות
 - ii) צריכה גט מראשון and says קידושי קטנות But he disagrees for
- 5) מהרש"א
 - a) קשיא
 - i) Now
 - (1) for צריכה גט מראשון If קידושי קטנות
 - (2) תופס aren't שני of the קידושין the
 - ii) צריכה גט משני that קידושי קטנות שמואל So why does say
 - b) תירוצ'
 - i) אינה צריכה גט that ר' ישמעאל agrees with שמואל Must be that תוספות accepts that קידושי קטנות also for מראשון
 - ii) And
 - (1) צריכה גט מראשון that שמואל When תוספות says for

צריכה גט מדרבנן means only that תוספות (2)

c) קשיא

i) Since שמואל agrees with ר' ישמעאל that the דין is that אינה צריכה גט מראשון קידושי קטנות

ii) Why does תוספות say flatly that שמואל disagrees with ר' ישמעאל on קידושי קטנות

6) See the סוגיא of נדרים בה נדרים על תנאי שאין בה נדרים סוגיא by א"ר קשיא for a מהרש"א that is based on what תוספות here says about "עומדת אצלו"

תד"ה חכם עוקר נדר מעיקרו

- 1) משנה
 - a) נמצאו עלי' נדרים אינה מקודשת
- 2) ברייתא
 - a) הלכה אצל חכם והתירה מקודשת
- 3) תוספות
 - a) She's מקודשת only if the חכם was מתיר the נדר before ידיעת הבעל
 - b) Here's proof
 - i) The משנה says "נמצאו עלי' נדרים אינה מקודשת"
 - ii) And the משנה doesn't say that the דין depends on whether a חכם can still be מתיר the נדרים
- 4) מהרש"א
 - a) קשיא
 - i) The משנה on עב: דף that says מקודשת אינה also doesn't say that the דין depends on whether a חכם was מתיר the נדרים before ידיעת הבעל
 - b) תירוץ
 - i) The משנה is מרמז that the אשה is מקודשת if a חכם was ריתם the נדרים before ידיעת הבעל
 - ii) Because the words "ונמצאו עלי' נדרים" suggests that מקודשת אינה only if the נדרים are still in effect when they were נמצאו by בעל

דף עה:

תד"ה אבל מומין שבגלוי

1) משנה

a) הקדמה

i) If a person is מוציא בעל and מומין an אשה and it turns out that she has מומין the אשה

ii) Then

(1) If it's proved that the מומין were נולדו only after שנתארסה

(a) משלם כתובה of בעל and he's נסתחפה שדהו

(2) If it's proved that the מומין were נולדו before שנתארסה

(a) Then

(i) Unless there's reason to assume that בעל was aware of the מומין and נתפייס

(ii) משלם כתובה and he's not מקה טעות is מקה

b) ר' מאיר

ר' מאיר	
על האב להביא ראי'	עודה בבית אביה
על בעל להביא ראי'	נכנסה לרשות בעלה

i) If עודה בבית אביה

(1) שנתארסה after נולדו were מומין that על האב להביא ראי'

ii) If נכנסה לרשות בעלה then

(1) שנתארסה before נולדו were מומין that על בעל להביא ראי'

c) תוספות as understood by חכמים

לתוספות	חכמים בסתר בדליכא מרחץ	חכמים בסתר בדאיכא מרחץ	חכמים שבגלוי אף בלי מרחץ
עודה בבית אביה	על האב להביא ראי'	בעל אינו יכול לטעון	בעל אינו יכול לטעון
נכנסה לרשות בעלה	על בעל להביא ראי'	בעל אינו יכול לטעון	בעל אינו יכול לטעון

i) מומין שבסתר for ר' מאיר agree with חכמים

ii) But

(1) for ר' מאיר and say the חכמים מומין שבגלוי

(a) מביא ראי' even if he's משלם כתובה בעל meaning "בעל אינו יכול לטעון" that the מומין were נולדו before שנתארסה

- i) For חכמים why does it matter whether מומין are בסתר or בגלוי
 - ii) Since in either case he said that he's על תנאי that there's no מומין
- c) תירוץ
 - i) We assume that he wasn't מתנה on שבגלוי מומין
 - ii) Because we assume he noticed those מומין and accepted them
- 3) מהרש"א
 - a) קשיא
 - i) Why doesn't תוספות answer that
 - (1) In fact the מחלוקת between ר' מאיר and חכמים
 - (2) Is whether a person who's על תנאי notices and accepts מומין שבגלוי
 - b) תירוץ
 - i) this a דוחק

דף עד. עד דף עו.

סוגיא דנמצאו בה מומין

1) First הקדמה

- a) If a person is מקדש an אשה on the תנאי that she has no מומין
- b) And it turns out that she has מומין and בעל is מוציא the אשה
- c) Then
 - i) If it's proved that the מומין were נולדו only after שנתארסה
 - (1) משלם כתובה of בעל and he's נסתחפה שדהו
 - ii) If it's proved that the מומין were נולדו before שנתארסה
 - (1) Then
 - (a) Unless there's reason to assume that he was מוחל the מומין
 - (b) his מקח is טעות מקח and he's not כתובה

2) second הקדמה

- a) If
 - i) there's a שאלה when a מום was נולד in an אשה
 - ii) so we're מסופק whether בעל needs to pay a כתובה
- b) then
 - i) if we follow חזקת הגוף
 - (1) we assume for the benefit of אב that she didn't have these מומין until after אירוסין
 - ii) if we follow חזקת ממון
 - (1) we assume for the benefit of בעל that the מומין came about before אירוסין

3) third הקדמה

- a) דף יב: at רבן גמליאל and ר' יהושע of מחלוקת
 - i) Where there are both חזקת ממון and חזקת הגוף
 - (1) חזקת ממון follows ר' יהושע
 - (2) חזקת הגוף follows רבן גמליאל

4) משנה

- a) מי שקידש אשה על תנאי שאין בה מומין ונמצאו בה מומין
 - i) רישא
 - (1) עודה בבית אביה
 - (a) על האב להביא ראיה דמשנתארסה נולדו מומין הללו

- (b) And if **אב** doesn't bring this **ראי** the **בעל** isn't כתובתה
- ii) **סיפא**
- (1) נכנסה לרשות **בעל**
- (a) על **בעל** להביא **ראי** דעד שלא נתארסה נולדו מומין הללו
- (b) And if **אב** doesn't bring this **ראי** he is כתובתה
- 5) משנה **ר' אלעזר** of שיטה – גמרא
- a) **ר' יהושע**
- i) We've established that **חזקת הגוף** is stronger than **חזקת ממון**
- (1) So the **רישא** of the משנה that says **ראי** **אב** להביא **ראי** follows **ר' יהושע**
- (2) But it's לא **דוקא** that **ר' יהושע** says his **דין** only in the **רישא** for **אביה**
- (3) Because in fact
- (a) **ר' יהושע** says **אב** להביא **ראי** also in the **סיפא** where **נכנסה לרשות בעל**
- (b) Because there too **חזקת ממון** is stronger than **חזקת הגוף**
- b) **רבן גמליאל**
- i) We've established that **חזקת הגוף** is stronger than **חזקת ממון**
- (1) So the **סיפא** of the משנה that says **ראי** **אב** להביא **ראי** follows **רבן גמליאל**
- (2) But it's לא **דוקא** that **רבן גמליאל** says his **דין** only in the **סיפא** for **נכנסה לרשות בעלה**
- (3) Because in fact
- (a) **רבן גמליאל** says **אב** להביא **ראי** also in the **רישא** where **אביה**
- (b) Because there too **חזקת הגוף** is stronger than **חזקת ממון**
- 6) תוספות ד"ה **וחדא במקום תרתי** as explained by **רבא** – גמרא
- a) Part 1
- i) Both the **רישא** and the **סיפא** follow **רבן גמליאל**
- b) Part 2
- i) Besides **חזקת הגוף** and **חזקת ממון** – where we've shown for **רבן גמליאל** that **חזקת הגוף** is the stronger **חזקה**
- ii) **חזקת כאן נמצאו כאן היו** also needs to deal with **רבן גמליאל**
- (1) Which **אביה** **עודה בבית אביה** overcomes **חזקת הגוף** and implies that the **מומין** came about **עד שלא נתארסה**
- (2) And that's why **רבן גמליאל** is מודה that **אב** להביא **ראי** where **אביה**
- c) Part 3
- i) Note that

- (1) where נכנסה לרשות בעלה בעלה
- (a) The חזקה of הגוף כאן נמצאו כאן היו חזקה supports
- (b) And it follows that על בעל להביא רא'י
- d) Part 4 – המשך of the גמרא
- i) רבא שיטה to קשיא
- (1) Where נכנסה לרשות בעלה בעלה
- (a) It ought to be enough for בעל to prove that she had מומין while she was an ארוסה בבית אביה
- (b) Without proving further that the מומין came about עד שלא נתארסה
- (2) Because
- (a) Once בעל proves that she had מומין while she was an ארוסה בבית אביה
- (b) The חזקה of כאן נמצאו כאן היו חזקה
- (i) ought to attack the חזקה of הגוף
- (ii) and ought to teach that the מומין came about עד שלא נתארסה
- ii) תירוץ
- (1) Once she's בעל לרשות בעל we need to deal with two more חזקות
- (2) חזקה אין אדם שותה בכוס אלא אם כן בודקו
- (a) Which applies only when בעל לרשות בעל
- (b) And says that כניסה implies that
- (i) נולדו עד שלא נתארסה מומין the מוחל בעל was
- (3) חזקה אין אדם מיפייס במומין
- (a) Which
- (i) When נכנסה לרשות בעל בעל
- (ii) stands against the חזקה דאין אדם שותה בכוס אלא אם כן בודקו
- iii) we'll show that
- (1) where בעל proves that עד שלא נתארסה מומין אלו
- (a) the חזקה דאין אדם שותה בכוס חזקה דאין אדם מיפייס במומין is stronger than the אלא אם כן בודקו
- (2) But
- (a) where בעל proves only that she had מומין when she was ארוסה בבית אביה
- (b) אין אדם מיפייס במומין חזקה of כתובה despite the בעל would have to pay the
- e) Part 5 as explained by תוספות

- i) Here's why בעל needs to pay her כתובה if he proves only that she had מומין when she was ארוסה בבית אביה
- (1) to prevail בעל needs to rely on
 - (a) the חזקה of היו כאן נמצאו כאן to be קובע that מומין אלו
 - (b) And also on the חזקה of מומין במויס אדם to overcome חזקה דאין אדם מומין the מוחל בעל wasn't the מוחל בעל אם כן בודקו
 - (2) Where בעל needs to rely on two חזקות
 - (a) We take account of how many חזקות support בעל and how many support אב
 - (b) And in this חשבון we include both חזקת הגוף של אב and its opposite חזקת כאן נמצאו כאן היו
 - (3) In this account
 - (a) two חזקות support אב
 - (i) חזקת אדם שותה בכוס אלא אם כן בודקו and חזקת הגוף
 - (b) And two חזקות support בעל
 - (i) חזקה דאין אדם מיפייס במומין and חזקת כאן נמצאו וכאן היו
 - (4) For a reason brought by תוספות but not relevant here
 - (a) When two חזקות of אב stand against two חזקות of בעל
 - (b) The two חזקות of בעל are weak and count as only one חזקה
 - (5) So
 - (a) the two חזקות that support אב
 - (b) overcome the two חזקות of בעל that count as only one חזקה
- ii) And that's why בעל would be משלם her כתובה if his only ראיה was that she had מומין while she was ארוסה בבית אביה
- f) Part 6
- i) שאלה
 - (1) why then doesn't בעל pay her כתובה when he proves that עד שלא נתארסה נולדו מומין אלו
 - ii) תשובה
 - (1) Now that בעל has proved that מומין אלו עד שלא נתארסו נולדו מומין אלו
 - (a) בעל doesn't need to rely on the חזקה of היו כאן נמצאו כאן to be מפריך the חזקה of אב חזקת הגוף
 - (2) and he needs to rely only on חזקה דאין אדם מיפייס במומין to be מפריך the חזקה of מומין אדם שותה בכוס אלא אם כן בודקו
 - (3) And

(a) Standing alone

(b) The חזקה of אין אדם שותה is stronger than the חזקה of אין אדם שותה בכוס אלא אם כן בודקו

7) תוספות ד"ה מי ששנה זו

a) The precise קשיא and תירוץ of תוספות aren't directly relevant here

b) But תוספות concludes that יהושע ר' according to אלעזר ר' accepts that there is a חזקה דאין אדם שותה בכוס אלא אם כן בודקו

8) מהרש"א

a) קשיא

i) Once you say that יהושע ר' accepts that there is a חזקה of אין אדם שותה בכוס אלא אם כן בודקו

ii) Why not say that

(1) אין אדם מיפייס במומין חזקה that יהושע ר' also accepts the חזקה

(2) חזקת הגוף over חזקת ממון ר' יהושע follows משנה

(3) and in the רישא

(a) ראי' by ראי' because of על האב להביא ראי' altogether

(4) and in the סיפא

(a) the משנה says

(i) עד שלא נתארכה נולדו מומין אלו that על בעל להביא ראי'

(ii) In order for חזקה דאין חזקת ממון and חזקת הגוף to have to rely on both חזקת ממון and חזקת הגוף

(iii) Against two חזקות that favor אב

1. חזקת הגוף

2. חזקת אין אדם שותה בכוס אלא אם כן בודקו

(b) since

(i) If אב does need to rely on two חזקות against two חזקות of אב

(ii) We've established earlier – when we dealt with רבן גמליאל – that the two חזקות of בעל count only as one

(iii) And בעל would have to pay the כתובה

b) תירוץ

i) Unlike what we said earlier

(1) When we dealt with רבן גמליאל

(a) where אב had חזקת הגוף

- (b) and we counted חזקת הגוף as a חזקה in favor of אב
- (c) even though חזקת הגוף stands directly against כאן נמצאו כאן היו חזקת הגוף
- ii) now we're dealing with ר' יהושע where חזקת הגוף stands against חזקת ממון
- iii) and for ר' יהושע
 - (1) where חזקת הגוף stands against חזקת ממון
 - (2) חזקת הגוף has no relevance at all and doesn't count as a חזקה
- iv) so
 - (1) even if בעל has no ראיה at all and relies on both חזקת ממון and אין אדם מיפייס במומין
 - (2) אין אדם שותה בכוס אלא אם כן בודקו חזקה of אב is supported by only the one חזקה
 - (3) And בעל would prevail and not pay the כתובה
- v) and it follows that the ספא that says ר' יהושע על בעל להביא ראיה can't follow

תד"ה ספק טמא

1) הקדמה

- a) מחלוקת רבן גמליאל ור' יהושע
- i) רבן גמליאל
- (1) חזקת ממון is stronger than חזקת הגוף (1)
- ii) ר' יהושע
- (1) חזקת הגוף is stronger than חזקת ממון (1)

ר' גמליאל	ר' יהושע
חזקת הגוף	חזקת ממון
חזקת ממון	חזקת הגוף

2) ברייתא

- a) אם בהרת קדמה לשער לבן טמא
- b) אם שער לבן קדמה לבהרת טהור
- c) ספק
- i) לרבנן טמא
- ii) לר' יהושע טהור

3) גמרא

- a) This proves that ר' יהושע follows חזקת הגוף where there's no חזקת ממון

4) תוספות

- a) קשיא
- i) Why do רבנן disagree with ר' יהושע
- b) תירוץ
- i) In this case
- (1) There was a prior נגע for which a person had been טמא
- (2) The ספק on the second נגע happened before he became טהור from the prior נגע
- (3) He then became טהור from the first נגע
- ii) חזקת הגוף ר' יהושע follows
- (1) Where there is no contrary חזקת ממון
- (2) even where a חזקת טומאה was already in place
- iii) while רבן גמליאל follows רבן who says
- (1) חזקת ממון is stronger than חזקת הגוף (1)
- (2) But חזקת טומאה isn't stronger than חזקת הגוף (1)

(3) So the סברות of רבן גמליאל and ר' יהושע on טומאה are reversed as in this table

רבן גמליאל ורבנן	ר' יהושע
טומאה	ממון
גוף	גוף
ממון	טומאה

5) מהרש"א

a) שאלה

i) Maybe רבנן follow one of the two מהלכים in the table below and disagree with both ר' יהושע and רבן גמליאל

ii) So that the שיטות of ר' יהושע and רבן גמליאל aren't totally reversed

רבנן מהלך ב'	רבנן מהלך א'	רבן גמליאל	ר' יהושע
טומאה	טומאה	גוף	ממון
ממון	גוף	ממון	גוף
גוף	ממון	טומאה	טומאה

c) תשובה

i) It's a דוחק to set up a three-way מחלוקת

דף עו. עד דף עו:

סוגיא דהמחליף פרה בחמור

- 1) שמואל of מימרא
 - a) The case
 - i) המחליף פרה בחמור ומשך בעל החמור את הפרה ברשות בעל הפרה
 - ii) ולא הספיק בעל הפרה למשוך את החמור עד שמת החמור
 - b) Note that
 - i) פרה בעל החמור holds the פרה
(1) so בעל החמור has חזקת ממון
 - ii) The חמור was alive at first
(1) So בעל החמור has חזקת הגוף
 - iii) The ספק came about after הפרה בעל הפרה made משיכה
(1) So the ספק was נולד in the רשות of the בעל הפרה
 - iv) The בעל הפרה was מרה קמא of the פרה
 - c) The דין
 - i) על בעל החמור להביא ראיה says רב יהודה אמר שמואל
(1) Because we don't say that "מי שנולד הספק ברשותו עליו להביא ראיה"
 - ii) על בעל הפרה להביא ראיה says רמי בר יחזקאל אמר שמואל
(1) Because we do say that "מי שנולד הספק ברשותו עליו להביא ראיה"
 - d) ותנא תונא משנה דכלה
- 2) דף עה. at משנה דכלה
 - a) מי שקידש אשה על תנאי שאין בה מומין ונמצאו בה מומין
 - i) רישא
(1) "כלה בבית אביה" – in other words if בעודה בבית אביה
(a) על האב להביא ראיה דמשנתארסה נולדו מומין הללו
(b) And if אב doesn't bring this the בעל isn't כתובתה ראיה
 - ii) סיפא
(1) "כלה בבית חמי" – in other words if כשנכנסה לרשות בעלה
(a) על בעל להביא ראיה דעד שלא נתארסה נולדו מומין הללו
(b) And if בעל doesn't bring this he is כתובתה ראיה
- 3) משנה דף יב:
 - a) The case

- i) If
 - (1) an אשה says כתובתי מאתיים and נסתחפה שדך and משארסתני נאנסת אשה (1)
 - (2) כתובתך מנה and לא כי אלא עד שלא ארסתיך נאנסת בעל (2)
 - b) Note that
 - i) חזקת הגוף is supported by אשה
 - ii) חזקת ממון is supported by בעל
 - c) The דין
 - i) חזקת ממון follows חזקת הגוף against רבן גמליאל
 - ii) חזקת הגוף follows חזקת ממון against ר' יהושע
- 4) משנה דכלה in ר' אלעזר of שיטה – גמרא

שיטת ר' אלעזר		
רבן גמליאל – תנא דבית חמי'	ר' יהושע – תנא דבית אביה	
על בעל להביא ראי'	על אב להביא ראי'	עודה בבית אביה (כלה בבית אביה)
על בעל להביא ראי'	על אב להביא ראי'	נכנסה לרשות בעלה (כלה בבית חמי')

- a) For ר' יהושע
 - i) We've established that חזקת הגוף is stronger than חזקת ממון
 - (1) So the רישא of the משנה that says 'על האב להביא ראי' follows ר' יהושע
 - (2) But it's לאו דוקא that ר' יהושע says his דין only in the רישא for עודה בבית אביה
 - (3) Because in fact
 - (a) נכנסה לרשות בעל where סיפא also in the ר' יהושע says 'על האב להביא ראי'
 - (b) Because there too חזקת ממון is stronger than חזקת הגוף
- b) For רבן גמליאל
 - i) We've established that חזקת הגוף is stronger than חזקת ממון
 - (1) So the סיפא of the משנה that says 'על בעל להביא ראי' follows רבן גמליאל
 - (2) But it's לאו דוקא that רבן גמליאל says his דין only in the סיפא for נכנסה לרשות בעלה
 - (3) Because in fact
 - (a) עודה בבית אביה where רישא also in the רבן גמליאל says 'על בעל להביא ראי'
 - (b) Because there too חזקת הגוף is stronger than חזקת ממון
- c) Note that
 - i) First
 - (1) When the גמרא later refers to "ותנא תונא כלה בבית אביה" for ר' אלעזר

- (a) The גמרא means ר' יהושע for whom the משנה says 'על האב להביא ראיה' in the רישא
 - (2) When the גמרא later refers to "ותנא תונא כלה בבית חמי" for ר' אלעזר
 - (a) The גמרא means רבן גמליאל for whom the משנה says 'על בעל להביא ראיה' in the סיפא
 - ii) Second
 - (1) we'll be מבאר below for רב נחמן בר יצחק that
 - (a) although the משנה seems to say it deals only with whether בעל needs to pay the כתובה
 - (b) In fact the משנה also holds that
 - (i) In a case where בעל doesn't need to pay the כתובה
 - (ii) He can also be גובה from אב the כסף קידושין that בעל has paid to אב
 - iii) Third
 - (1) בעודה בבית אביה
 - (a) the ספק was נולד ברשות אב
 - (2) כשנכנסה לרשות בעל
 - (a) the ספק was נולד ברשות בעל
- 5) גמרא – משנה דכלה in רבא of שיטה –
- a) The entire משנה follows the same תנא namely רבן גמליאל
 - b) We'll explain below why he says 'על אב להביא ראיה' where עודה בבית אביה
 - c) Similar to what ר' אלעזר says for רב נחמן בר יצחק
 - i) it's possible that רבן גמליאל according to רבא agrees that
 - (1) Wherever בעל isn't משלם כתובתה
 - (2) He can also be גובה his כסף קידושין from אב
- 6) For the שיטה of אמר שמואל ר' יהודה
- a) who doesn't accept the rule that מ' שנמצא הספק בידו עליו להביא ראיה
 - b) תנא תונא משנה דכלה
 - i) refers to ר' יהושע who is "תנא דכלה בבית אביה"
 - (1) and who says for ר' חמי that כלה בבית חמי
 - (2) even though the ספק was נולד in רשות בעל
 - ii) this proves that
 - (1) על בעל החמור עליו להביא ראיה
 - (2) even though the ספק was נולד in the רשות of הפרה

- iii) מהרש"א ד"ה על בעל החמור as explained by תוספות ד"ה על בעל החמור of קשיא
- (1) For ר' יהושע על האב להביא ראי' we understand that כלה בבית חמ' because
 - (a) it's not relevant ברשות מי נולד הספק
 - (b) and בעל has חזקת ממון
 - (2) But for חמור שמת חמור
 - (a) I understand that that רב יהודה אמר שמואל says that it's not relevant ברשות מי נולד הספק
 - (b) But still why doesn't בעל החמור חזקת ממון help the בעל החמור
- iv) תוספות שיטה of the first תירוץ
- (1) חזקת מרה קמא
 - (a) is stronger than חזקת ממון where the מוחזק doesn't have a ברי טענת ברי
 - (b) so בעל החמור חזקת ממון בעל הפרה against חזקת מרה קמא supports the
- v) תוספות שיטה of the second תירוץ
- (1) חזקת ממון חזקת שעת מציאתן is stronger than חזקת ממון in certain cases
 - (2) This חזקה says that we assume the current מצב existed earlier
 - (a) so if a חמור is now מת it was already מת earlier
 - (b) And if an אשה now has מומין she had the מומין earlier
 - (3) So בעל החמור חזקת ממון בעל הפרה against חזקת שעת מציאתן supports the
- c) קשיא
- i) There's no proof that ר' אלעזר ר' יהושע according to ר' יהודה of שיטה follows ר' אלעזר אמר שמואל
 - (1) Because
 - (a) Maybe we do say that מי שנולד ספק ברשותו עליו להביא ראי'
 - (i) But only where ספק ברשותו מי שנולד has no חזקת ממון
 - (b) And
 - (i) it's because בעל has חזקת ממון
 - (ii) that כלה בבית חמ' even ר' יהושע doesn't say על בעל להביא ראי' for חמ' because the נולד ברשותו ספק was though
 - (2) While
 - (a) for בעל הפרה who's not supported by חזקת ממון
 - (b) It's possible that we do in fact say על בעל הפרה להביא ראי' because the נולד ברשותו ספק was
- d) גמרא of the המשך

- i) You're right that תנא תנא משנה דכלה can't refer to יהושע ר' יהושע
- ii) instead תנא תנא משנה דכלה
- (1) refers to תנא דכלה בבית חמי' רבן גמליאל who is
- (2) and who says that 'על בעל להביא ראי' even for כלה בבית אביה
- (3) even though the רשות בעל in ספק was נולד
- iii) this proves that
- (1) על בעל החמור עליו להביא ראי'
- (2) even though the ספק was נולד in the רשות of בעל הפרה
- iv) מהרש"א of קשיא as explained by תוספות ד"ה על בעל החמור
- (1) For רבן גמליאל we know that 'על בעל להביא ראי' because
- (a) it's not relevant ברשות מי נולד הספק
- (b) and חזקת הגוף has אב
- (2) But for חמור שמת
- (a) I understand that it's not relevant ברשות מי נולד הספק
- (b) But still why don't חזקת הגוף and חזקת ממון both help the בעל החמור
- v) תירוצ' for the first שיטה of תוספות
- (1) חזקת מרה קמא
- (a) is stronger than חזקת ממון where the מוחזק doesn't have a ברי טענת ברי and is also stronger than חזקת הגוף
- (b) and this חזקה supports the בעל הפרה against חזקת ממון and חזקת הגוף of בעל החמור
- (2) מהרש"א of קשיא
- (a) If so
- (i) why does רבן גמליאל say 'על בעל להביא ראי' בעודה בבית אביה
- (ii) After all בעל is מרה קמא in the כתובה
- (b) So it must be that רבן גמליאל doesn't follow חזקת מרה קמא
- (c) And the קשיא remains why does שמואל say 'על בעל החמור להביא ראי' despite his חזקת הגוף and חזקת ממון
- (3) תירוצ' בדוחק
- (a) The גמרא at this point assumes that אשה counts as מרה קמא in the כתובה because she holds her כתובה
- (b) This is a דוחק because תוספות elsewhere in this דיבור says that בעל is the מרה קמא
- vi) תירוצ' for the second שיטה of תוספות

(1) חזקת רבן גמליאל follows שעת מציאתן and says this חזקה is stronger than חזקת ממון and חזקת הגוף

(2) And we've already established that חזקת שעת מציאתן supports the בעל הפרה against חזקת ממון and חזקת הגוף of בעל החמור

vii) Further קשיא of מהרש"א

(1) Now

(a) If רבן גמליאל were to go בטר חזקת שעת מציאתן

(b) This חזקה

(i) would support בעל רישא and בעודה בבית אביה in the סיפא and בעלה לרשות בעלה

(ii) since it teaches that the מומין that exist now were נולדו even before שנתארסה

(2) And

(a) since רבן גמליאל says 'על בעל להביא ראיה' both in the רישא and in the סיפא

(b) It must be that he doesn't go בטר חזקת שעת מציאתן

(3) So the קשיא remains for חמור שמת:

(a) Why do we say 'על בעל החמור להביא ראיה'

(b) despite his חזקת הגוף and חזקת ממון

7) בא"ד כי היכי דעכשיו הוא מת מהרש"א as explained by תוספות

a) שאלה

i) Could there be a שיטה that

(1) על האב להביא ראיה that רבן גמליאל in fact says for רישא בבית אביה because חזקת שעת מציאתן follows רבן גמליאל

(2) And for בעל להביא ראיה' because of the נכנסה לרשות בעלה the דין is nevertheless of אב חזקת הגוף

b) תשובה

i) Yes

ii) because we can say that

(1) על בעל להביא ראיה' says סיפא רבן גמליאל in the

(2) Because to follow שעת מציאתן can only draw דהשתא earlier by one רשות

(a) For example where she's now בבית אביה כלה

(i) חזקת שעת מציאתן can teach that the מומין appeared one רשות earlier before she was נתארסה

(ii) And that's why 'על אב להביא ראיה' despite his חזקת הגוף

- (3) But the *הזקה* can't draw *מציאתה* *דהשתא* earlier by two *רשויות*
- (a) For example where she's now a *נשואה* who is *כלה בבית חמי'*
- (b) *הזקה* can't draw the *מומין* two *רשויות* earlier
- (i) first
1. to when she was *ארוסה בבית אביה*
- (ii) and second
1. to before she was *ארוסה*
- (c) And that's why *על בעל להביא ראוי'*
- c) *קשיא*
- i) But then how could we explain for *רבן גמליאל* why we believe an *אשה* who says *משארסתני נאנסתי*
- ii) After all
- (1) she's now a *בעולה*
- (2) and if *רבן גמליאל* goes *בתר שעת מציאתה*
- (a) We ought to say that *נתארסה נאנסה*
- (b) And her *כתובה* isn't *מאתים*
- d) *תירוץ*
- i) The *משנה* at *יב: דף* deals with where the *אשה* is now *נשואה*
- ii) And
- (1) even if we go *בתר שעת מציאתה*
- (2) We can assume only that
- (a) she had her current *מצב* one *רשות* earlier when she was an *ארוסה*
- (3) we can't assume that she had her current *מצב* two *רשויות* earlier when she wasn't yet *נתארסה*
- 8) *גמרא* of the *המשך*
- a) *קשיא*
- i) You can't prove from *רבן גמליאל* according to *ר' אלעזר* that *על בעל החמור להביא ראוי'*
- (1) Because
- (a) Maybe we do say that *עליו להביא ראוי'*
- (i) But only where *ברשותו ספק* *הגוף* has no
- (b) And
- (i) it's because *אב* has *הגוף*

(ii) that גמליאל ר' doesn't say 'על אב להביא ראי' for כלה בבית אביה even though the ספק was נולד ברשותו

(2) While

(a) for בעל הפרה who's not supported by חזקת הגוף

(b) It's possible that we do in fact say 'עליו להביא ראי' because the ספק was נולד ברשותו

9) רש"י as explained by רב נחמן בר יצחק of תירוץ

a) ר' אלעזר according to ר' יהושע derives his proof from רב יהודה אמר שמואל In fact

b) First הקדמה

i) Recall the proof that we at first sought to bring from ר' יהושע according to ר' אלעזר

(1) Since תנא דכלה בבית אביה ר' יהושע who is

(a) כלה בבית חמי' even for 'על האב להביא ראי' says that

(b) בעל רשות of the ספק was נולד in the רשות

(2) this proves that

(a) על בעל החמור עליו להביא ראי'

(b) בעל הפרה of רשות in the ספק was נולד even though

c) second הקדמה

i) Recall the קשיא that the גמרא asked to this proof

(1) Maybe

(a) מי שנולד ספק ברשותו עליו להביא ראי' we do say that

(b) חזקת ממון has no מי שנולד ספק ברשותו where But only

(2) And

(a) the כלה בבית חמי' even though for 'על אב להביא ראי' ר' יהושע doesn't say that ספק was נולד ברשותו of בעל

(b) חזקת ממון בעל because

(3) While

(a) for בעל הפרה who's not supported by חזקת ממון

(b) It's possible that we do in fact say 'עליו להביא ראי' because the ספק was נולד ברשותו

d) רב נחמן בר יצחק of חידוש

i) כתובה the טובה גובה על אב להביא ראי' ר' יהושע says that When

ii) He means also that

(1) מוחזק אב is in which כסף קידושין in order not to have return על אב להביא ראי'

- a) רבן גמליאל refers to רבא who according to רבא is the תנא of both the סיפא and the רישא
- b) רש"י says that for רבן גמליאל it follows from both the רישא and the סיפא that על בעל הפרה להביא ראיה
- c) Here is the proof from the רישא:
- i) In the רישא for רבן גמליאל
- (1) because the ספק was נולד in רשות אב the דין is that על האב להביא ראיה to be גובה despite the הגוף of אב
- (2) and
- (a) for the same reason
- (b) if the רישא also deals with כסף קידושין
- (c) the דין is that
- (i) כסף קידושין על האב להביא ראיה in order not to repay
- (ii) despite the חזקת הגוף of אב and his חזקת ממון in the כסף קידושין
- ii) So for חמור שמת
- (1) Where the ספק was נולד ברשות בעל הפרה and בעל הפרה has neither חזקת הגוף nor חזקת ממון
- (2) עליו להביא ראיה that מכל שכן
- d) Here's the proof from the סיפא
- i) In the סיפא
- (1) Where the ספק was נולד in רשות בעל
- (2) The דין is על בעל להביא ראיה and it doesn't help בעל that he has חזקת ממון in the כתובה
- ii) So for חמור שמת
- (1) Where the ספק was נולד ברשות בעל הפרה and בעל הפרה doesn't have חזקת ממון
- (2) עליו להביא ראיה that מכל שכן
- e) רש"י disagrees with רבא and says the גמרא brings its ראיה only from the סיפא
- 13) מהרש"א ד"ה ותנא תונא
- a) Here's why תוספות brings its ראיה only from the סיפא
- b) In the רישא
- i) It's possible that על האב להביא ראיה
- (1) Not because ספק נולד ברשותו
- (2) But

- (a) because בעל counts as מרה קמא both for כתובה and קידושין
- (b) And חזקת ממון חזקת הגוף and חזקת מרה קמא is stronger than
- ii) So that for חמור שמת
 - (1) It's possible that בעל החמור להביא ראי' because בעל הפרה is מרה קמא
- c) While in the סיפא
 - i) Since בעל counts as מרה קמא
 - ii) the reason that בעל להביא ראי' must be that ברשותו נולד הספק and this is stronger than all other חזקות
 - iii) and for חמור שמת it must be
 - (1) that בעל הפרה להביא ראי' because ברשותו נולד הספק
 - (2) And it doesn't help בעל הפרה that he is מרה קמא

דף עז.

תד"ה ליתני נשא אשה ובא"ד יוציא

- 1) משנה
a) אלו שכופין אותו להוציא
i) מוכה שחין ובעל פוליוס וכו' א
- 2) גמרא
a) רב יהודה אמר שמואל
i) נשא אשה ושהה עמה י' שנים ולא ילדה כופין אותו להוציא
b) רב תחליפי בן אבימי אמר שמואל
i) נשא אשה ושהה עמה י' שנים ולא ילדה אין כופין אותו להוציא
c) רב תחליפי בר אבימי to קשיא
i) Why doesn't the משנה include 'נשא אשה וכו' among those whom we're כופין אותן להוציא ב
- 3) תוספות
a) קשיא
i) There's a ברייתא that says כופין אותו להוציא and supports רב תחליפי בר אבימי
ii) So why does the גמרא ask a קשיא to בר אבימי רב תחליפי בר אבימי on why the משנה doesn't list נשא אשה ג
- 4) מהרש"א ד"ה ליתני
a) רב יהודה אמר קשיא to בר אבימי could better have relied on the ברייתא to ask a direct קשיא to שמואל ד
- 5) תוספות of המשך
a) תירוץ
i) The ברייתא that says "יוציא" for נשא אשה doesn't mean כופין ה
ii) Because יוציא means כופין only where the בעל acts שלא כדין to the אשה ו
- 6) מהרש"א בא"ד יוציא
a) The תירוץ of תוספות fits with the שקלא וטריא in the גמרא that says that for איני זן ואיני מפרנס
i) where the גמרא says יוציא ז
ii) we're כופין אותו להוציא ח
b) because to say איני זן ואיני מפרנס is to act שלא כדין to the אשה ט

הדרן עלך המדיר